

DARBININKAS

Vol. LXV, Nr. 47

Lapkričio - November 21, 1980 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės
įvykiai

JUSTAS GIMBUTAS — VĖL GULAGO SALYNE! Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 43

Madrido konferencija Helsinkio aktų vykdymui sekti buvo oficialiai atidaryta Ispanijos užs. reikalų ministerio Jose Pedro Perez Llorca, bet šalis iki šiol vis dar nesutarė dėl konferencijos darbotvarkės. Sov. S-ga su savo satelitais stengiasi konferencijos laiką labai apriboti, kad konferencija negalėtų diskutuoti sovietinio bloko žmogaus teisių pažeidimų ir Sov. S-gos invazijos į Afganistaną. Vakarų valstybės iki šiol sovietų užmačiom priešinosi.

JAV delegacija, vadovaujama valst. sekretoriaus pavaduotojo Warren M. Christopher, nuvykusi į Alžirą, įteikė JAV administracijos atsakymą į Irano sąlygas dėl įkaitų paleidimo ir grįžo namo, nes nesitikima greitai sulaukti Irano atsakymo. Viltis, kad įkaltai gali būti greitai paleisti, vėl išblėso.

Lenkijos aukšč. teismas atmetė žemesnio teismo įrašą į nepriklausomos unijos statutą apie pripažinimą komunistų partijai vyraujančią vaidmenį, bet įsakė prie statuto pridėti Gdanske anksčiau pasiektus su vyriausybe susitarimus, pagal kuriuos unija pripažino komunistų, Lenkijos karines sąjungas ir partijos vyraujančią vaidmenį. Tokiu būdu auganti Lenkijos krizė tuo tarpu buvo atidėta, bet nepašalinta.

JT saugumo tarybai nutarus, gen. sekretoriaus Kurt Waldheim pakvietė buv. Švedijos min. pirmininką Olaf Palme būti JT tarpininku karui tarp Irako ir Irano sustabdyti, bet kariaujančios šalys nerodo jokio noro taisyti.

JAV rinkimuose buvo išrinktas ne tik respublikonų partijos kandidatas į JAV prezidentus, bet kartu su juo buvo išrinkta 12 naujų respublikonų senatorių, 33 nauji Atstovų rūmų nariai ir 4 nauji gubernatoriai. Naujajame senate respublikonai sudarys daugumą.

Būsimasis JAV prezidentas Ronald Reagan spaudos konferencijoje pareiškė, kad jis, tardamasis su Sov. S-ga dėl strateginių ginklų apribojimo, turės galvoti Sov. S-gos politinius ir karinius žygius pasaulyje; kad vykdys nuoseklią žmogaus teisių politiką, t.y. kad jis nesistengs spausinti dėl žmogaus teisių pažeidimo JAV draugingų valstybių ir nebandys gerinti santykių su tom valstybėmis, kuriose žmogaus teisių klausimas neegzistuoja.

Turkijoje pasibaigusi islaminų valstybių konferencija sutarė derinti tarpusavio ūkinis santykius ir gavo iš aliejų eksportuojančių valstybių pažadą, parduodant aliejų, pirmenybę teikti islaminėms valstybėms.

Popiežius Jonas Paulius II pareiškė, kad į pasitarimus dėl Artimųjų Rytų taikos turi būti įtraukti ir palestiniečių atstovai.

Rumunijos prezidentas Nicolae Ceausescu įspėjo visus nesikišti į Lenkijos darbininkų sukelto sunkumo, nes Lenkijos partija ir vyriausybė esančios pajėgios juos patenkinamai išspręsti.

Pagaliau paaikškėjo, kad Kinijos Pekingo geležinkelio stoty bombą išsprogdino kinas Wang Zhigang, kuris kultūrinės revoliucijos metu buvo prievarta iškeldintas iš Pekingo ir kuriam ir dabar nebuvo leista grįžti.

JAV R. katalikų vyskų konferencijos pirmininku buvo išrinktas Minneapolisio diecezijos arkivyskupas John R. Roach, iki šiol buvęs pirmininko pavaduotoju.

1980 vasario 28 Klaipėdos "liaudies" teismas vėl nuteisė Justą Gimbutą, — šį kartą vieneriems metams laisvės atėmimo už "pasų nuostatų pažeidimą". Prie bendro nelaisvės stažo tai sudarys viso 33.5 metų. Tai pusė žmogaus gyvenimo, praleisto sunkiausiose, nežmoniškose kalnimo sąlygose. Tai kelias per dešimtį kalėjimų, konclagerių, kančių ir pasityčiojimų, Tėvynės ilgesio juodame labirinte. Ne kiekvienam užkėtų dvasios jėgų, o kartu ir kūno jėgų nueiti šį erkėčiuotą kelią. Justas ištvėrė, nepalūžo ir liko tvirtas. Kietas žemaitis iš Skuodo krašto.

1979 balandžio 4 po 32.5 metų kalnimo, išėjęs iš Vilniaus KGB požeminio kalėjimo, kur baigiantis bausmei buvo atvežtas iš konclagerio "smegenų praplovimui", atsisakė priimti sovietinį pasą ir pareikalavo teisės išvykti iš raudonosios imperijos. Valdžia atsakė represijomis. Laidinai apsigyvenus Klaipėdoje, Debrecono g. Nr. 84-17 pas invalidę seserį, jam buvo uždėta administracinė priežiūra. Justą pasistengta izoliuoti nustatytu miesto kvartalu, už kurio ribų jam be atskiro leidimo uždrausta išeiti. Daugelį kartų jis buvo kviečiamas į KGB tardymams, primygtinai grasinama ir šantažuojama, leidžiamos specialiai sukurtos paskalos ir šmeižtai. Tačiau senas kalinys nepasidavė. Į sovietinės valdžios puolimus atsakė pareiškimais, kuriuose atvirai išdėstė savo motyvus. TSRS ATP rašė: "... kovai

su okupantais paskyriau visą savo gyvenimą. Per 32.5 metų manęs neperauklėjo. Daviau priesaiką ir ją pasirašiau savo krauju: kol plaks krūtinėje mano širdis — savo įsitikinimų nekeisiu. Nebuvau ir niekada nebūsiu TSRS piliečiu. Niekada nebūsiu Markso-Lenino ideologijos šalininku. Nepripažįstu tarybinės Lietuvos nepriklausoma. Šalin iš Lietuvos okupantai! Reikalauju išduoti man pasą be pilietybės ir išleisti mane į užsienį..."

JAV pasiuntiniui Maskvoje 1979.VI.29 rašė: "Aš, Justas Gimbutas, s. Juozo, 1925 m. gimimo, Nepriklausomos Lietuvos sūnus, iškalbėjęs tarybiniuose lageriuose 32.5 metus, kreipiuosi į Jus su prašymu: leiskite man atvykti į Jūsų garbingą

šalį, kurioje gyvena mano sesuo — B. Vaičiulis, 82-20 88 St., Woodhaven — NY 11421, USA. Supraskite mano iškankintą sielą ir duokite man laisvai atsiškvėpti, nes tarybinėje "laisvėje" jaučiuosi kaip kalėjime. Manęs jie "neperauklėjo" ir neužverbavo, likau ištikimas Dievui, Tėvynei Lietuvai, okupuotai bolsėvikų, kurie mane vadina banditu..."

Šiuo metu Justas Gimbutas leidžia nelaisvės dienas Kapsuko lageryje.

Visų geros valios laisvę mylinčių žmonių Lietuvoje ir užsienyje pareiga padėti kuo tik įmanoma šiam tvirtam žemaičiui, kovotojui už Tiesą.

Laisvės Justui Gimbutui!

MŪSŲ KALINIAI

Petras Plumpa jau daugiau kaip metai laikomas visiškoje izoliacijoje. Iš jo negaunami laiškai, jam negalima pasiųsti jokios banderolės, neduodami pasimatymai.

P. Plumpos bičiuliai iš lagerio pranešė, kad jo sveikata yra labai nusilpusi, todėl jis nepajėgia įvykdyti didžiulės darbo normos. Ir už tai yra nuolat kankinamas badu ir šalčiuo karceryje.

Po teismo (1979 lapkričio 19) Romas Ragaišis 2.5 mėn. Kalėjo Kapsuke, o dabar atlieka baus-

me Tomske. Jis buvo nuteistas neva už spekuliaciją akiniiais.

Dabartinis jo adresas: 634020 Tomsk, P/ja 114/1 otriad 6. Bausmė baigiasi š.m. liepos 9 d.

R. Ragaišis — eilinė KGB auka.

-o-

1980 m. vasario 29 d. laiške Vladas Lapienis rašo: "Milicijos pareigūnai man pasakė, kad man leidžiama gyventi tik bendrabutyje. Jiems esą tokius nurodymus davę saugumiečiai". Paprastai tremtiniams nurodoma tik gyvenvietė. Dabartinis V. Lapienio adresas: 663293, Teja, Krasnojarskij kr., Severo-Jeniseiskij r.

Lapkričio 23 švenčiama Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventė. Paskelbus nepriklausomos Lietuvos atstatymą, 1918 metais lapkričio 23 buvo išleistas pirmas įsakymas Lietuvos kariuomenei. Ta data ir laikoma Lietuvos kariuomenės atkūrimo diena. Nuotraukoje matome Lietuvos kariuomenę įvygiuojančią į Vilnių. Tai buvo 1939 spalio 29. Nuotrauka paimta iš tų metų Kario 53 nr.

RIMO ČESONIO PRANEŠIMAS IŠ MADRIDO

JAV delegacijos pirmininkas Griffin Bell konferencijos atidarymo kalboje paminėjo lietuvių Helsinkio grupę, išskirdamas Viktorą Petkų, ir pasakė, kad Amerika stovi priekty, kurie šaukiasi laisvo apsisprendimo.

LB Inf.

Izraelio opozicinės Darbo partijos nariai ir buvę ministrai Shimon Peres, Abba Eban ir Chaim Bar-Lev, atvykę į Egiptą, tarėsi su jo prezidentu Anwar el-Sadat ir užmezgė artimus santykius.

Pakeisdamas savo ankstesnį nusistatymą, Izraelis pareiškė siekiant, kad Art. Rytų srity būtų draudžiama gaminti ir naudoti branduolinius ginklus.

Sov. S-gos įvairių miestų 139 žydai, protestuodami prieš žydų emigracijos sumažėjimą, paskelbė bado streiką.

Britanijos parlamento Darbo partijos nariai partijos pirmininku išrinko kairųjį intelektualą ir buv. pirmininko pavaduotoją Michael Foot, kuris yra griežtai nusistatęs prieš branduolinius ginklus, ginklavimosi lenktynes ir strateginių raketų išdėstymą Britanijos teritorijoje. Tuo tarpu jis pirmininkaus tik iki sausio mėnesio, kada partijos konferencija turės priimti naujas partijos pirmininko rinkimų taisykles.

Valdžiai iš dabartinės JAV administracijos perimti būsimasis prezidentas Ronald Reagan sudarė vykdomąjį komitetą, kurio pirmininku bus jo rinkiminės akcijos direktorius William J. Cassey, o nariu — rinkiminės akcijos štabo viršininkas Edwin Meese, ir užsienio reikalų patariamąjį tarybą, kurios pirminku bus ligšiolinis jo patarėjas užsienio politikos reikalams Richard V. Allen, o nariais — demokratų senatoriai Henry M. Jackson ir Richard Stone, Washingtono advokatas Edward Bennett Williams ir eilė kitų, kurių tarpe yra buv. prez. Fordas ir buv. valst. sekretorius Henry Kissinger.

Zimbabvė, susikovus skirtingom partizanų grupėm, žuvo 42 ir buvo sužeista 200 žmonių.

DR. A. GERUTIS KALBĖJO BALŲ KONFERENCIJOJ

Federalinė Vokietijoje vykianti Baltų Draugija spalio 10-12 Lueneburge surengė savo šeštąją konferenciją, skirtą apžvelgti draugijos veiklą ir apsvaistyti aktualiosiomis Pabaltijo kraštuose liečiančiomis problemomis. Draugija turi tikslą puoselėti draugiškus santykius tarp trijų Pabaltijo tautų ir vokiečių tautos, taip pat arčiau supažindinti vokiečius su Pabaltijo kraštų problemomis ir jų dabartine padėtimi.

Konferencija buvo pradėta Lietuvos diplomatinės tarnybos nario dr. Alberto Geručio paskaita apie Draugijos kultūrinis ir politinius uždavinius. Prelegentas nurodė, jog vienas svarbiausių dabartinių uždavinių yra iškelti Sovietų Sąjungos Pabaltijo kraštuose vykdomą genocidinę politiką ir jai pasipriešinti. Sovietų Sąjunga reklamuojasi kaip federalinė valstybė, susidedanti iš įvairių lygia-teisių tautų. Bet iš tikrųjų ši sovietinė vadinamoji federacija siekia ne išlaikyti ir apsaugoti nerusiškas tautas, bet jas sunaikinti — suliedinti su rusais. Tuo tikslu Pabaltijo kraštuose yra nuosekliai vykdoma rusifikacija, kuri pirmoje eilėje pasireiškia planingu rusų kurdinimu Lietu-

voj, Latvijoje ir Estijoje. Nuolat augantis rusų skaičius Pabaltijo kraštuose yra akivaizdus metodingas rusinimo politikos reiškinys. Nerusiškų tautų naikinimas Sovietų Sąjungoje yra žiauri genocidinio rasizmo forma. Jei civilizuoatas pasaulis pagrįstai protestuoja prieš rasizmą Afrikoje, kuriuo yra siekiama tautas viena nuo kitos atskirti, juo labiau turi būti keliamas protesto balsas prieš genocidinę tautas naikinantį rasizmą. Dr. A. Gerutis pasiūlė suaukti Europoje specialią konferenciją, kurioje būtų įsamiškai pasmerкта sovietų vykdoma nerusiškų tautų naikinimo politika.

Baltų Draugijos konferencijoje Lueneburge buvo nagrinėjamos ir kitos aktualios Pabaltijo tautas liečiančios problemos. Estas Kippar, iš Stokholmo, skaitė referatą apie pabaltiečių politinių kalinių globą. Salzburgo universiteto profesorius, taip pat estas, Uibopuu savo paskaitoje nagrinėjo sovietinio pilietybės įstatymo problematiką.

Konferencijon buvo pakviesti du Vasario 16-osios lietuvių gimnazijos Vakarų Vokietijoje mokiniai. Jie dalyvavo pokalbyje apie jaunimo pažiūrą Pabaltijo kraštų klausimu.

JEI SALZBURGAS BŪTŲ LIETUVOJ

"Kas įvyktų, jei Salzburgas būtų Lietuvoje?" — tokia antraštė straipsnį išspausdino Salzburgo arkivyskupijos Austrijoje laikraštis Rupertusblatt ryšium su Salzburgo įvykysiomis vadinamomis "Lietuvos TSR kultūros dienomis", kurios buvo surengtos atžymint Salzburgo ir Vilniaus susibroliavimo dešimties metų sukaktį.

Jei Salzburgas būtų Lietuvoje rašo laikraštis, Salzburgo Šv. Petro bažnyčia, kurioje yra palaidotas krašto globėjas, būtų paversta antireliginės propagandos muziejum, miesto katedra po karo nebūtų buvusi atstatyta, ir Salzburgo arkivyskupas gyventų tremty kokiame nors mažame kalnų miestelyje. Jei Salzburgas būtų Lietuvoje, visi miesto ir apylinkių vienuolynai, visi katalikų vaikų darželiai, mokyklos, ligoninės būtų uždaryti, vietos teologijos fakulteto studentai būtų milicijos griežtai kontroliuojami, Salzburgo nebūtų katalikiškų jaunimo organizacijų, ir vaikai negalėtų patarnauti mišiom, tikintys mokiniai mokyklose būtų pačių mokytojų ir partijos pareigūnų persekiojami.

Jei Salzburgas būtų Lietuvoje, toliau rašo laikraštis, mes nerūstume naujų religinių knygų, ir mūsų arkivyskupijos laikraštis Rupertusblatt turėtų būti spausdinamas prigrindy. Mes, katalikai, turėtume už bažnyčias mokėti aukštus mokesčius, mūsų Salzburgo Šv. Petro ir Šv. Sebastijono kapinės būtų išniekintos, kryžiai būtų sugriauti, mūsų klebonai negalėtų laisvai lankyti tikinčiųjų ligonių, mes negalėtume dalyvauti procesijose, už tikėjimą daugelis mūsų būtų suminti ir teisiami... Jei Salzburgas būtų Lietuvoje...

Salzburgo arkivyskupijos laikraštis Rupertusblatt šia proga primena, jog Helsinkio konferencijos baigiamajame dokumente yra ypatingai išskeliamas kultūrinių ir mokslinių mainų reikalingumas, siekiant suartinti tautas ir tokiu būdu sustiprinti taiką. Tautų draugystė ir taika tegali būti įgyvendintos tik tada, kai yra pilnai gerbiamos visos pagrindinės žmogaus teisės bei laisvės. Deja, Lietuvoje žmogaus teisės bei laisvės yra skaudžiai pažeidžiamos, ypač yra varžoma Lietuvos katalikų, kurie sudaro didžiausią gyventojų dalį, tikėjimo laisvė. Todėl, rašo laikraštis, Salzburgo katalikiškosios organizacijos ir katalikų jaunimas kreipiasi į miesto gyventojus šiuo kvietimu: priimkit svečius

iš Lietuvos, susipažinkit su lietuvių kultūra, bet neužmirškite pasiinformuoti apie tragišką lietuvių tautos dabartinę būklę ir padėkit lietuvių tautai. Lietuvai reikia mūsų pagalbos.

Salzburgo arkivyskupijos laikraštis Rupertusblatt šia proga atskirai spausdina ištrauką iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos 20-ojo numerio apie Eugenijos Žukauskaitės tardymą ir nubaudimą pinigine bausme, apkaltinus ją vaikų katekizavimu. Ši ištrauka yra baigiamą pačios Žukauskaitės žodžiais: Aš stebiuosi, kad demokraciškiausiam pasaulio krašte aš esu tardoma ir baudžiama dėl savo tikėjimo...

VLIKO ATSTOVAI MADRIDE

Lapkričio 7 Vliko delegacija, vadovaujama dr. K. Bobelio, išvyko į Madridą. Ten bus bandoma įvykstančiuose Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos pasitarimuose kelti Lietuvos reikalą. Vliko pirmininkas anksčiau, nuo rugsėjo 10 iki spalio 10, praleido Europoje lankydamas konferencijos signatarinių valstybių vyriausybės, kalbėdamas šiuo reikalu ir įteikdamas Lietuvos Diplomatinės Šešios Lozoraičio ir jo pasirašytą memorandumą.

Su dr. K. Bobeliu kartu išvyko Vliko vicepirmininkas dr. Kostas Jurgėla, iš okupuotos Lietuvos neseniai pabėgęs Vladas Šakalas ir Altos atstovas dr. Jonas Genys. Taip pat į Madridą atvyksta Balfo pirmininkė Marija Rudienė ir Vliko atstovas Argentinijoje Aleksandras Mičiudis.

Dr. Bobeliui būnant Europoje, Vliko pirmininko pareigas eis vicepirmininkas inž. Liūtas Grinius. (Elta)

MIRĖ KUN. VACLOVAS MARTINKUS

Kun. Vaclovas Martinkus, Providence, R.I., lietuvių parapijos klebonas, nuo širdies smūgio mirė lapkričio 17 vakarą. Velionis buvo gimęs 1909 kovo 15, kunigu įšventintas 1935 balandžio 24.

Vykdamas į Madrido konferenciją liudyti, Vakaruose gyvenęs sovietų disidentas Amalrik žuvo automobilio nelaimėj Ispanijoje.

DARBININKĄ 65 METŲ SUKAKTIES PROGA SVEIKINA

JAV LB Krašto Valdybos vardu nuoširdžiai sveikinu Tamstą ir visus Darbininko redaktorių, leidėjų ir darbuotojų švenčiant garbingą 65 metų sukaktį.

Per tą laiką Jūs išvarėte gilią vagą lietuvių gyvenime šiame krašte, skleidami ne tik lietuvišką spausdintą žodį, bet ir formuodami katalikišką tautišką mintis.

Ta pačia proga dėkoju Jums už talką Lietuvių Bendruomenei.

Tad dar daug daug metų gyvuokite ir neškite žiburį, kuris nuvestų mus į laisvą ir Nepriklausomą Lietuvą.
Jus gerbiu,

Vytautas Kutkus
JAV LB Krašto Valdybos
Pirmininkas

LB Visuomeninių Reikalų Taryba sveikina DARBININKO redakciją, administraciją ir leidėjus pranciškonus, švenčiančius reikšmingą ir iškilią 65 metų sukaktį ir linki geriausios sėkmės ir ištvėrmės su tuo pačiu pasiryžimu ir toliau dirbti lietuvių išlaikymo ir Lietuvai laisvės atgavimo darbą.

Su gilia pagarba

Algimantas S. Gečys
LB Visuomeninių reikalų
tarybos pirmininkas

Feliksas Andriūnas,
VRT finansų tvarkytojas

"Darbininką", 65 metus lankančią lietuvių išeivijoje ir nešantį jo namus amžinojo tikėjimo šviesą, lietuviškąją samonę ir jos kultūrą, JAV LB Kultūros Taryba sveikina, džiaugiasi šia reikšminga sukaktimi ir linki toliau šviesti išeivijai tuo negėstančiu švyturiu.

Sveikinam!

Ingrida Bublienė
Kultūros Tarybos
Pirmininkė

Darbininko 65-tąją sukaktį minint, leiskite ir mums išreikšti savo linkėjimus dar daug metų ištvėrti ir būti lietuviškos kultūros, objektyvios politikos ir informacijos šaukliu, prisidėti prie šios neeilinės sukakties minėjimo.

New Yorko Lietuvių Bendruomenė džiaugiasi ir didžiuojasi turėdama New Yorke savą nuolatinį laikraštį.

Linkėdami dar kartą sėkmės ir ištvėrmės
Su gilia pagarba

Aleksandras Vakselis
New Yorko apygardos
pirmininkas

Lietuvių visuomenė didžiai vertina savaitraščio Darbininko plačiai išvartytą vagą mūsų tautinėje, religinėje, kultūrinėje bei švietimo srityse.

Šešiasdešim penkerių veiklių, pastaukojančių bei sėkmingų metų sukakties proga, Pasaulio Katalikų Organizacijų Sąjungos valdybos vardu nuoširdžiai sveikinu Darbininko redakciją, administraciją bei tėvus pranciškonus, nuolat energingai dirbančius mūsų tautos išlaisvinimui ir religinei laisvei.

Dr. Aldona Šlepetytė-Janačienė
Pasaulio Lietuvių Katalikų
Organizacijų Sąjungos valdybos
pirmininkė

Nuoširdžiai sveikiname DARBININKĄ, švenčiantį savo gražią 65-kių metų gyvavimo sukaktį.

Linkime ir toliau nenuilstant būti mūsų lietuviško, katalikiško gyvenimo rėmėju ir palaikytoju.

New Yorko ir apylinkės
Ateitininkų Sendraugių Sambūris

Lietuvių Kultūros Fondas, Inc., Darbininko kaimynas, nuoširdžiai sveikina Darbininką ir ypač tuos, kurie jo gyvybę palaiko brandžios šešiasdešimt penktosios sukakties proga.

Linkime nepavargti ir dar daug metų būti New Yorko ir apylinkių lietuviškos veiklos veidrodžiu.

Sveikiname Darbininko redaktorių, administratorių ir visus tuos, kurie išleidžia Darbininką į pasaulį. Sveikiname Tėvus Pranciškonus, Darbininko leidėjus.

Tad ilgiausių metų Darbininkui ir Tėvams Pranciškonams.
Reiškiamo gilią pagarbą

Aleksandras Vakselis,
Valdybos Pirmininkas

Sveikiname DARBININKĄ, švenčiantį 65-kių metų gyvavimo sukaktį. Linkime dar daug metų nenustoti būti mūsų lietuviško gyvenimo judintuoju ir palaikytoju.

Ad multos annos!

Lietuvių Fronto Bičiuliai
New Yorko sambūris

Sveikiname Darbininką, švenčiantį 65 metų leidimo sukaktį ir linkime dar ilgas metus tęsti spaudos ryšį išeivijos lietuvių tarpe. Ilgiausių metų!

Bridges žiniaraščio administracija
JAV LB New Yorko I-mos apylinkės pirmininkas
Vytautas Radzivanas

Sveikiname Darbininką 65 metų sukakties progal

LMK Federacijos New Yorko klubas

Neišeikite į pensiją, nes mes dar remiam nors mažu "skatiku". Ilgiausių metų!

Lietuvių Katalikų Moterų Kultūros
Draugija New Yorke

Lietuvos Didžiosios Kunigaikštienės Birutės draugijos New Yorke skyrius sveikina Darbininką ir linki nenuilstamai lankyti pas visus pasaulyje esančius lietuvius.

M. Klivečienė,
pirmininkė

Nuoširdžiai sveikiname Darbininką, švenčiantį 65 metų sukaktį.

JAV LB Queens apylinkė ir
pirmininkas Jurgis Zabelskis

LOS ANGELES, CALIF.

Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai Šv. Kazimiero parapijой ir vėl surinkta rekordinė suma — 8,420 dol. Pinigai pasiųsti į centrą.

Metinis parapijos balius ir laimėjimų traukimas parapijai atnešė 5,786 dol. gryno pelno. Pinigai skiriami parapijos kiemo remontui.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo metinė šventė įvyks lapkričio 23, sekmadienį, 10:15 val. ryto veliavos pakeliamos mokyklos kieme, 10:30 val. bažnyčioje pamaldos, 12 val. viršutinėje parapijos salėje iškilmingas šventės minėjimas su programa, dalyvaujant parapijos chorui, vadovaujamam komp. Br. Budriūno.

Literatūros vakaras, pagal tradiciją rengiamas Fronto Bičiulių

sambūrio, įvyks gruodžio 6, šeštadienį, 7:30 val. vak. Šv. Kazimiero parapijos salėje. Iš Philadelphijos atvyksta romanistas Vytautas Volertas. Apie jo kūrybą kalbės Jurgis Gliuda. Programoj dalyvaus ir vietos literatai: Alė Rūta, Bernardas Brazdžionis ir Pranas Visvydas. Iš Bostono į šį vakarą atvyksta smuikininkas virtuozas Izidorius Vasyliūnas, kamerinės muzikos populiariojas, ir jo sūnus dr. Vytenis Vasyliūnas, vargonų virtuozas. Su šiais muzikais publiką supažindins komp. Giedra Gudauskienė.

Ateitininkų sąjūdžio 70 metų minėjimas įvyks gruodžio 14, sekmadienį, 12 val. Šv. Kazimiero parapijos viršutinėje salėje. Rengia ateitininkų sendraugių skyrius, kuriam pirmininkauja Jonas Motiejūnas.

Šeštadieninės mokyklos kūčios bus gruodžio 21, šeštadienį. Pamokos tą dieną prasidės 12 val., o po to bus vaikų ir tėvėlių kūčios.

Naujų Metų sutikimą rengia Lietuvių Bendruomenė gruodžio 31 Šv. Kazimiero parapijos salėje. Dėl registracijos ir informacijų kreiptis į Oną Razutienę. Jos telef. 661-0041.

Tėvas Antanas Saulaitis, SJ, vadovaus 40 metų sukaktuvinėm rekolekcijom, kurios Šv. Kazimiero parapijой vyks 1981 balandžio 8-12. Rekolekcijų pabaigoj bus atliktas religinis koncertas. Giedos parapijos choras, vadovaujamas komp. Br. Budriūno, ir solistai.

Lituanistinė mokykloj, veikiančioj Šv. Kazimiero parapijой, šiem mokslo metam įsiregistravo 103 mokiniai.

Kasparas Kazlauskas, dinamo mašinų įmonės savininkas, rugšėjo 28, įvykusioj dail. Jurgio Juodžio parodoj nupirko už 500 dol. didoką Lietuvos Vyties paveikslą ir jį padovanojo Šv. Kazimiero bažnyčiai.

RAYMOND KIVITA, lietuvių kilmės nekilnojamo turto prekybininkas, dirba su Century 21 Friendly Realty, 63 West Merrick Rd., Valley Stream, N.Y. 11580. Telef. 516 825-6511. Pasigrožėkit Long Island gamta. Visi modernūs patogumai. Aptarnaujama Valley Stream, Lyndbrook, Malverne, Franklin Square, Woodhaven, Richmond Hill, Queens.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėles įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininkų parduodamos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, New York office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos kopyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermeninės bet kurioj miesto daly.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir Komerinės Nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomavimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

NAUJAUSIUS 1980 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Del informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW JERSEY, NEW YORK — Lietuvos Atsiminimai, šeštad. 4-5 val. popiet WEVD 1330 AM kil, ir 7-8 val. vak. 97.9 FM. Dr. J.J. Stukas, Dir. Naujas adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. 201 753-5636.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIEUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSU VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALĖ

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Kongreso Rūmų patalpose spalio 2 įvyko priėmimas kongresmanų ir senatorių, kurie prisidėjo prie bandymo atmesti 18 lietuvių demonstrantų prie Sovietų ambasados bylą. Demonstrantų teismas atidėtas iki gruodžio 3. Fotografijoje iš k. Asta Banionytė-Connor (demonstrantė), Danutė Vaičiulaitytė (demon.), kongresm. Charles Dougherty (R-Pa.), Jūratė Krokytė-Stirblienė (demon.). Šio kongresmano dėka sunkiai gaunamos patalpos buvo prieinamos. Nuotr. Aušros Bagdonavičiūtės

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. ISSN 0011-6637

Second class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS • Pre-
numerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalba redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Kultūros darbuotojų konferencija

Lapkričio 22 ir 23 dienomis, šį savaitgalį, Clevelande įvyks kultūros darbuotojų konferencija. Tai bus pirmoji tos rūšies konferencija. Ji daug skirsis nuo kultūros kongreso, nes konkrečiai svarstys kultūrinės veiklos pagyvinti lietuviškose kolonijose, Lietuvių Bendruomenės vienetuose. Bus kalbama apie kūrėjus, apie kūrybos ugdymą, apie jų kūrinius ir jų išlikimą. Tai vis konkretūs uždaviniai.

Į konferenciją pakviesti visi LB apygardų ir apylinkių nariai, kurie rūpinasi vietos kultūrine veikla. Pakviesti ir kitų organizacijų bei institucijų veikėjai. Pagaliau pakviesti visi, kuriems rūpi lietuviškoji kultūra.

Konferenciją sudarys trys pagrindiniai elementai. Pirmas — Tomo Venclovos paskaita — "Kultūros vaidmuo išeivijos buityje" ir dr. Antano Razmos, Lietuvių Fondo Tarybos pirmininko, informacija apie pinigines paramas galimybes kultūrinei veiklai. Antras — Kultūros Tarybos nariai padarys pranešimus iš savo sričių. Trečias — bus svarstybos tema "Kultūrinė veikla apygardose ir apylinkėse". Visi konferencijos dalyviai pareikš savo nuomonę, siūlymus.

Gera, kad Kultūros Taryba suprato jautrų ir skubų reikalą ir kultūrinės veiklos klausimą išjudino. Juk nepaslaptis, kad visur silpnėja kultūrinė veikla. Sumažėjo mūsų mokyklos, susilpnėjo arba visai išnyko chorai, vaidintojų grupės, sporto klubai. Ir kodėl? Nes praradome interesą tą kultūrą puoselėti, išsaugoti.

O kur silpnėja kultūrinė veikla, ten silpnėja ir lietuviškas gyvenimas. Žmonės išsibarstę, nutolsta nuo Lietuvių Bendruomenės, kitų draugijų, neturi jokio intereso jungtis į lietuviškas draugijas. Tik kultūrinė veikla palaiko mūsų tautinę gyvybę ir įprasmina mūsų pačius.

Bet kultūrinė veikla pati neat-siranda. Reikia organizuoti, tiesiog degte degti jos įvairiais reikalais. Pirmiausia reikia įtraukti jaunimą. Jaunimo organizacijose tikrai yra veiklių ir sumanių asmenų. Juos būtų galima lengvai parengti tokiai veiklai.

Pirmiausia reikia išjudinti ir atgaivinti sporto klubus, choras, organizuoti lietuviškus vaidinimus. Ypač dėmesys kreiptinas į vaidinimus, nes vaidyba patraukia jaunus žmones, juos pakelia, lavina, išmoko lietuvių kalbos. Lietuviškieji vaidinimai prieš pirmąjį pasaulinį karą buvo labai svarbūs lietuviškojo ugdymo faktoriai.

Programoje sakoma, kad bus kalbama apie lietuvių kūrėją, jo kūrybos sąlygas, kūrinių išlikimą. Tai irgi labai svarbus klausimas, nes kūrėjas negali likti vienas be savo bendruomenės. Kūrėjui būtina reikalinga aplinka, reikalingas klimatas, kuris jį patį ugdytų ir skatintų į kūrybą. O tą klimatą gali sukurti tik lietuviškoji visuomenė, parodydama susidomėjimą sava kūryba. Kur yra paklausa, ten atsiranda ir prekės.

Tai konferencijos dalyviai turės tuo klausimu plačiau išsikalbėti, surasti būdus ir priemones padėti mūsų kūrėjams. Praeitame amžiuje, kai Lenkija buvo Rusijos ir Austrijos okupuota, Lenkijos aristokratai ir turtingieji sudarė sąlygas dailininkams. Jie pasamdė dail. Mateiką, kad jis tapytų Lenkijos istorijos paveikslus. Tik tų didikų globojamas Mateika sukūrė daugybę paveikslų, kurie buvo taip reikalingi visai tautai, ir dabar yra reikalingi, nes parodo praeitą.

Sveikiname kultūros darbuotojų konferenciją ir linkime kuo geriausios sėkmės. Tegu jūsų nutarimai išjudina mūsų gyvenimą!

Gražiai ir pastoviai įsisenėjo mūsų periodinė spaudoje viešų parengimų kalendorių tradicija, ir jau tarsi nerašytas įstatymas organizacijom ir meniniam vienetam diktuoja pareigą tą kalendorių sekti, kad nesikryžiuotų datos ir tuo pačiu metu nebūtų rengiami keli parengimai. Sąžiningi ir aktyvūs mūsų visuomenės nariai tuo kalendorium naudojami ir savo savaitgalius bei šventadienius iš anksto planuoja ne vien pramogos viliojami, bet ir pareigos jausmo skatinami, kad savo dalyvavimu tiek moraliai, tiek finansiškai renginius rėmtų ir padėtų išlaikyti mūsų kultūrinės institucijas.

Tuo kalendorium naudojuosi ir aš... Sekdama spauda, pradėjau komplektuoti ir lyginti įvairių mūsų stambesnių kolonijų planus rudeniui, tuo pačiu bandydama derinti savo asmenišką gyvenimą prie vietinio Clevelando kalendoriaus. Ir štai susidūriau su aštria gyvenimiška problema. Rudenį, mano bičiuliui ir kolegom grįžus iš vasaros atostogų, aš neoficialiai švenčiu savo gimtadienį, kitaip sakant, išnaudoju tą datą subūrimui man artimų asmenų savo namuose, kad su jais galėčiau bi-

PARENGIMŲ KALENDORIŲ NAŠTA

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

čiuliškai praleisti keletą jaukių valandų. Aš visada stipriai jaučiu būtiną reikalą asmeniškam bendravimui: šeimai su šeima, asmeniui su asmeniu. Neuztenka susitikti koncerte ar prie vieno stalo kuriame nors banke. Norima ir savo namus nušviesti brangių žmonių asmenybėmis. Indaujose stovi gražūs, nenaudojami indai, neuždegtos staltiesės, nepaskutinė eilė ir įmantrūs šeiminių receptai. Datą susirasti buvo nepaprastai sunku. Pagaliau, suradusi vieną savaitgalį spalio pradžioj, pradėjau planuoti savo šventę. Ta pati mintis kilo ir kai kuriem mano pažįstamiems. Kvietimai pradėjo plaukti mano numatytos datos laikui. Aš turėjau pasitenkinti... sekmadienio popiete. Skubotai besiruošdama, nepaspėjau į vieną koncertą, vieną susirinkimą ir į vieną vakaronę... Priekiaštų girdėjau iš visų pusių. Buvau apkaltinta nesidomėjimu, atsisakymu palaikyti dė-

mesio vertę reikalą ir t.t.

Laiko perkrovimas parengimais visada buvo kritikuotinas dalykas. Ypač dabar, ekonominei krizei paastrėjus ir mūsų visuomenės stipriausiam nugaraukliui — pensininkam padaugėjus, problema pasidarė gyvenimiška ir skaudi. Teko pasikalbėti su eile vyresnio amžiaus asmenų, kurie perėjo iš aktyvios tarnybos į pensininko gyvenimą. Štai problema, panagrinėjus eilinių lietuvišką savaitgalį. Savo parapiją reikia remti (nuo dviejų iki maždaug 10 dol. šeimai), duodant vokelį per pamaldas. Po pamaldų "kavutė" vėl su kuklia auka (gal ir mažesne kaip doleris). Šeštadienį buvo koncertas (bilietas asmeniui nuo 2 iki 6 dolerių), o knygynely guli nauja lietuviška knyga (3-6 doleriai). Šeštadienį po koncerto reikėjo užsukti į bufetą (nemažiau kaip 2 doleriai)... Rūbinė reikėjo palikti smulkių... Čia pat salę renkamos aukos, nario mokesčiai, platinami loterijų bilietai... Vidutinis sąžiningo lietuvių savaitgalis vienai šeimai gali kainuoti iki 50 dol. Kiek tokių savaitgalių galima sau leisti finansiškai?

Dabar laiko klausimas. Mes nenustojom švęsti vardinių, gimtadienių ir kitų šeimos švenčių. Mes nenustojom domėtis kinu, opera, teatrais ir koncertais, ypač turint Clevelande garsųjį simfonijos orkestrą. Savaitės vidury rengiamos vakaronės, popietės, dvasinės kelionės. Visa tai gražu, naudinga ir girtina. Bet argi nestatomi per dideli reikalavimai eiliniam visuomenės nariam, kuriais tikimasi užpildyti sales ir kitas patalpas? Gyvenant Clevelande ir sekant parengimus, susirinkimus, minėjimus bei vakarones, galima rasti tik keletą vakarų vidury savaitės reiko namam, kuriems taip pat reikalingas dėmesys. Be to, reikia turėti laiko perskaityti nupirktas knygas ir bent pavartyti prenumeruojamą spaudą. Ir štai randamės užbur-tame rate: visur eiti neįmanoma, bet neeinant, kaip rasti pasiteisinimą, kuriuo principu vadovautis pasirenkant vieną ar kitą parengimą!

Lapkričio 22-23 Clevelande JAV LB kultūros taryba ruošia kultūros darbuotojų konferenciją (deja, neaišku, kaip nusako "kultūros darbuotojų" sąvoka), kurios metu, tarp kitų klausimų, bus išklaustytos sugestijos "tai veiklai organizuoti, pajvai-

rinti bei pagyventi". Mano supratimu, kultūrinė veikla šiuo metu yra nepaprastai gyva ir stipriai suorganizuota; tai rodo perteklius koncertų, minėjimų, simpoziumų bei premijų. Gal tik reikėtų apspręsti tos veiklos lygio pakėlimą, sukondensavimą ir sukoordinavimą, kad nebūtume perkrauti veikla, prarasdami esmę ir turinį. Neuztenka pripildyti kalendorių. Sumažinant renginių skaičių, reikėtų pakelti jų kokybę, tuo ne tik garantuojant gausų visuomenės dalyvavimą, bet taip pat ir pateisinant kai kuriom šeimom uždėdamą nemenką finansinę našta. Pažvelkim į Clevelando lapkričio mėnesio kalendorių: koncertas, paroda, simpoziumas, kultūrinė popietė, minėjimas, Lietuvių Dienos (2), konferencija... Ne geriau Bostone, o ką jau bekalbėti apie Chicagoą...

Palinkę po parengimų našta, kai kurie laukia... didelės sniego pūgos, kad būtų neišvažiuojami keliai bent vieną savaitgalį. Tada būtų galima perskaityti visus laikraščius, visas knygas, parašyti laiškus, sutvarkyti namus ir dar turėti laiko paskambinti telefonu seniai pamirštai sergančiai senutei, gyvenimo nelaimės prislėgtai draugei, gražų darbėlį atlikusiai jaunai mergaitei. Būtų laiko asmeniui kontaktui — žmogui su žmogum, asmeniui su asmeniu. Tik tuo pagrindu būsim tvirtai surišti tikrais gyvos lietuviškos visuomenės saitais už koncertų ir banketų salių sienų, savo namų jaukioj aplinkoj, kurioj dažnokai aidi vien skubantys žingsniai.

— Mirga Žadeikytė, buvusio Lietuvos pasiuntinio ir ministro Povilo Žadeikio dukra, mirusi lapkričio 6 Bethany Beach, Delaware, buvo gimusi 1933. Ji paliko motiną Marę Radzevičiūtę-Žadeikię, Chicagoje liko pusbroliis Stasys Žadeikis su šeima. Mirga Žadeikytė kurį laiką skundėsi širdimi, mirė staiga, paskambinusi telefonu į ligoninę.

— Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos centras praneša, kad per prel. Joną Kučingį sulaukė 8420 dol. Lietuvos persekiojami ir kovojantys Bažnyčiai padėti. Pinigus suaukojo Šv. Kazimiero lietuvių parapija Los Angeles, Calif.

JAV LB Kultūros Tarybos pirmininkė I. Bublienė informuoja spaudos ir radijo atstovus apie įvykstančią LB apygardų ir apylinkių kultūros darbuotojų konferenciją lapkričio 22-23 Clevelande. Šalia Mūsų žingsnių atstovė N. Kersnauskaitė. Nuotr. V. Bacevičiaus

ŽMOGUS — JUDANTI KRYŽKELĖ

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

Antanas Rubšys,
Manhattan College

44

Ant rotušės laiptų ir sankryžoje patruliuoja kareiviai su automatiniais ginklais ant peties. Vakar orauostyje saugumiečiai matė grąsą peiliuke. Ko bijomasi Isfahane, kad miesto rotušė taip turi būti saugoma?

40-ties kolonų paviljoną pasistatė šachas Abbas I, arba Didysis. Tik trejetas šimtmečių amžiaus. Paviljono portalas mane domina. Skaitau kolonas: tik 20 aštuonšonių kolonų! Kur kitos dvidešimt? Prieš portalą yra ramus stačiakampio formos tvenkinys. Jo paviršiuje matau kitą dvidešimtį aštuonšonių kolonų. Kolonos medinės ir puošnios. Persų vaizduotė yra labai išradinga.

Paviljono vidus įdomus sosto sale. Jos veidrodžiai ir freskos turi istorinės vertės. Vienoje jų šachas Abbas I kovoja prieš užbekus. Šachas juos jau vejasi su lenkta nugarą kardų rankoje. Kita freska rodo šachą Nadir užimant Indijos miestą Delhi. Labai sodri puotos freska su muzi-

kantai ir haremo šokėjomis.

Vaikas yra jungtis

Paeinu atokiau nuo tvenkinio. Ganau akis ant Čehel Sotun. Netoliese sėdi persų šeima. Jis yra be sijono — kelnėse, ji su čador — juodu gaubtuvu. Dvi mergaitės madingais drabuželiais sėdi prie motinos kojų. Tėvas akimis seka kone keturmetį sūnų, kuris vis bando šokdinti plokščius akmenėlius ant vandens paviršiaus. Plokščių akmenukų nėra daug. Prie savo kojų pastebiu jų keletą. Paimu vieną ir rodau vaikui. Pribėga, pasiima, ir vėl prie tvenkinio. Krykštauja. Akmenukas pasineria ir iššoka, pasineria ir iššoka, pasineria ir iššoka... "Madar, madar, sey..." (Mama, mama, triskart...), girdžiu. Vėl atbėga prie manęs kito akmenuko ieškoti. Tėvas šypsosi visu veidu. Motina tyli. Klausiu tėvą, ar galiu jo sūnų fotografuoti. "S'il vous plait" (Prašu).

Kuo toliau, tuo įdomiau

Persų pomėgis statyti rūmus ir kurti sodus palengvina ir mano, keleivio, dalią. Dengia nuo karštos saulės ir gaivina. Su valgiu irgi nėra bėdos. Užtenka duoti valią nosiai. Pasistiprinu su džiudžė-kebab — ant iešmo keptu viščiuku su ryžiais. Ryžiai — Irano bulvės. Be jų čia neapsieisi.

Valgau prie vartų į Meidan-i-Šah — Šacho aikštę. Isfahaniečiai ją ir dabar vadina "naqš-i-džahan" — pasaulio paveikslu. Safavidų dinastijos dvaras anuomet rungtyniavo su Elzbieta I Londonu ir Liudviko XIV, Saulės karaliaus, Paryžiumi. Šacho aikštė buvo naudojama polo žaidimui, prekybai, pramogoms, šventėms.

Isfahan — Vaikas-jungtis. Nuotr. A. Rubšio

Žodis "šachas" yra naudojamas ir mūsų kalboje. Šachmatai — šach-mat reiškia "karalius mirė". Šachmatų žaidimo vardas yra persiškas, tačiau žaidimo pradžia sietina su Indija.

Meidan-i-Šah — Šacho aikštė

Šacho aikštę aprašyti sunku, nes aprašymas ima skęsti būdvardžių jūroje. Naqš-i-džahan — Pasaulio paveikslas! Ilgumo pusės kilometro su viršum — 512 metrų, o pločio — 164 metrų. Stačiakampė. Šiauriniame gale dengtos prekyvietės — bazar, pietiniame Šacho mečetė — Masjid-i-Šah, vakariniame Ali Qapu rūmai, o rytiniame Lutfullah mečetė. Visus pastatus dengia arkada. Net karščiausiaj

dieną eini aplinkui gaiviam pavėsyje. Pati aikštė dabar yra sodas su vandens tvenkiniais ir fontanais. Tai Pahlevi dinastijos dovana.

Vidurdienis. Iš arkados žvalgausi po Šacho aikštę. Kas yra grožis? "Quod visum placet", sako filosofai. Tai, kas patinka akims ir prašnekina širdį malonumu, džiaugsmu, nuostaba. Šacho aikštė patinka akims ir pakutina širdį.

Ali Qapu rūmuose — "Ali vartai"

Šacho aikštėje sunku pajudėti. Mat, visuma lyg prižiūsi laiko. Įpratęs sukti dešinę, ir dabar einu į dešinę — į Ali Qapu.

Rūmai statyti safavidų šacho Abbas I valdymo metu. Abbas buvo didelis Ali, Mahometo žento, gerbėjas. Negalėdamas gyventi Karbala — Ali mieste, nusavino "Ali vartus" iš mečetės Irake ir perkėlė juos į savo rūmus Isfahane.

Nūdien Ali Qapu yra muziejus. Iš priekio, rodos, tik pora aukštų teturi, bet, įėjus, be Ariadnos siūlo sunku apsieiti. Smažiausia ant Ali Qapu terasos. Randu krėslą. Iš čia, kaip ant delno, matau visą Šacho aikštę. Sako, kad šachas Abbas I mėgdavo čia sėdėti ir stebėti gyvenimą žemai aikštėje. Polo žaidimas, jaučių ir liūtų kovos buvo jo mėgstama pramoga. Arkados, kaip ir dabar, vos pajėgė apsaugoti nuo saulės gausius pirklius

ir mullahs. Puiki vieta priimti ambasadorius ir viešai pasmerkti nusikaltėlius. Skaitau paaiškinimą, kad Abbas I iš tikrųjų iš šios terasos duodavo įsakymą akmenimis užmušti svetimautojus, nukirsti rankas vagims ir išdeginti akis plėšikams...

Ali Qapu lanko mokyklinio amžiaus vaikų būrelis. Svetimšalių nematau. Norėtusi pajusti, ką vaikai galvoja apie savo krašto praeitį. Kas jiems arčiausias širdies — persiškas ar islamiškas? Vaikai su svetimu žmogumi kalba nenoriai. Tik iš padilbų pasižiūri, o į bandymą prašnekinti atsako pasitraukimu. O jų gidas neturi laiko leistis į kalbą.

Koridorius nuo terasos veda į sosto salę. Persų būdinga sostas. Sostas svarsbus ir musulmoniškajai Persijai. Koridorius ir pati salė išpuošti freskomis. Sosto salę supa maži kambarėliai. Jų lubos išdailintos miniatiūriniais drožiniais iš medžio. Persų menui būdinga aistra detalei. Sausas Isfahan oras padeda išsaugoti praeities turtus.

Mečetė apvali ir be minareto

Nuo Ali Qapu terasos geriausiai šeicho Lutfullah mečetė. Artėju prie jos. Ji irgi trišimtmetinė. Asmeniškai Abbas I mečetė. Stebiuosi, kad jai trūksta minareto. Aplamai minaretas mečetei yra kaip bokštas dievnamiui.

(Bus daugiau)

VIENOS KELIŲ PRISIMINIMAI

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

26

Ketvirtadienis, liepos 19

Jau ankstyvą rytą sėdom į autobusą pakeliui atgal į Vatikaną, kurį buvom nutarę apžiūrėti iš pagrindų. Sustojom prie garsiausio pasaulio Trevi fontano, kurį kasmet aplanko milijonai turistų, valandėlę stebėjom jo įmantrią konstrukciją. Centre yra mitologinė Okeano figūra ant romėniško dviračio, kurį traukia du jūros arkliai, valdomi Tritono. Tai architekto Salvi projektas, kuris buvo išbaigtas 1762, esant popiežium Klemenšui XII. Tai nuostabus marmuro kūrinys, kuriame jaučiama senosios mitologijos dinamika ir jėga. Jo prieky yra Poli kunigaikščių palocius, kurio aplankyti neteko.

Pakeliui sustojom Ispaniškoj aikštėj (Piazza di Spagna). Tai viena iš garsiausių aikščių Romoj. Čia radom garsiuosius "Ispaniškus Laiptus", kurių įmantrus išplanavimas veda į Trinita dei Monti bažnyčią. Laiptai papuošti tūkstančiais spalvingų gėlių. Toliau tie laiptai veda į vieną iš garsiausių septynių Romos kalvų: Pincio. Čia netoliese yra Prancūzų Akademija, kurioj svetingą viešnagę randa besisvečiuojantieji prancūzai menininkai ir meno studentai.

Pravažiuojam pro Pincio, vieną iš gražiausių Romos parkų, kurį tarp žalumynų ir dekoratyvinių augalų kerta ištiesa eilė gatvių ir alėjų. Pro Magnolių gatvę pasiekiami Borgijų pilis. Matom tingiai plaukiojančius laivelius su jaunomis porėlėmis, ramiai irkluojančiomis žydrą vandens paviršium. Stebim senoviskus paviljonus salelėse ir mažuose iškyšuluose. Čia, Romos centre, gyvenimas stovi gamtos atokaitoj.

Borgijų galerijoj galva svaigsta nuo skulptūrų grožio. Imperatorių galerijoj stebiu atsišokusią Pauliną Borgiją, Bernini Dovydą ir Rubenso "Palaidojimą". Bernini sukurti Dafnė ir Apolonas, sustingę amžiname bėgime į ateitį, dinamiški, nemirtingi, žavūs.

Pagaliam pasiekiam Vatikaną. Pirmasis mūsų uždavinys buvo pasiekti Sikstinos koplyčią, patstatytą popiežiaus Siksto VI laikais ir sukonstruotą architekto Giovanni de Dolci. Į garsiąją koplyčią patekom per Vatikanos biblioteką, kuri slepia manuskriptus nuo pirmųjų krikščio-

nybės laikų (Bibliotheca Apostolica Vaticana). Tai milžiniškos patalpos, pro kurias mus pravedė greitokai, leisdami sustoti ties vienu ar kitu garsiu manuskriptu. Toji biblioteka buvo kilnojama iš vienos vietovės į kitą ir globojama ištisos eilės popiežių, kol pagaliau 15 amžiaus pabaigoj buvo galutinai atkelta į Vatikaną. Tų laikų patalpomis naudojamosi dar ir šiandieną. Tai milžiniškas rankraščių rinkinys įvairiausiomis pasaulio kalbomis, kuriame randami ne vien religinio turinio raštai, bet ir reta mokslinė medžiaga, kaip, pvz., Ptolomėjo geografijs, Švedijos karalienės Kristinos archyvo dalis, asmeniškai nuncijų ir kardinolų laišukai. Biblioteka turi visas modernias fotografavimo, multiplikavimo ir konservavimo priemones.

Keliais koridoriais pasiekėm ir Sikstinos koplyčią. Į ją įėjom pro siauras duris dešiniame altoriaus šone. Koplyčia nebuvo stipriai apšviesta. Todėl iš karto buvo šoks toks nusivylimas, jį ne kartą televizijoje mačius apšviestą stipriais prožektoriais. Čia vyksta popiežiaus rinkimų konklavos, ir čia didžioji Bažnyčios istorijos dalis išsisi tarp nemirtingų Michelangelo kūrinų, taip nuostabiai liudijančių žmogaus paveiklo panašumą į jo Kūrėją.

Koplyčia nedidelė, labai aukštomis lubomis, kurios ištiesa atvaizduoja pasaulio sukūrimą Michelangelo freskomis. Atsisėdusi ant žemutinio laipto prie altoriaus (koplyčios sargai reikalauja tylos, bet turistams leido judėti laisvai), stebėjau lubas, užvertusią galvą. Atsigręžusi į altorių, stebėjau monumentalų "Paskutinį teismą", kuris susidaro iš trijų paskirų dalių melsvame debesuotame fone, kaip tai charakteringa Michelangelo laikotarpio menininkam. Šoninės sienas apačioj dalina turtingi gobelenai pagal Rafaelį, o virš jų sienos padalintos iki lubų į dvi dalis. Apatinė dalis, pradėdant nuo dešinės altoriaus pusės, atvaizduoja Senojį Įstatymą, atvaizduoja Senojį Įstatymą reikšmingus momentus: Mozė pakeliui į Egiptą, Raudonosios jūros peržengimas, Mozės mirtis. Toliau — Kristus krikštomas, Kristus gundymas, Pa-

mokslas nuo kalno ir Paskutinė vakarienė. Čia jau ištiesa eilė klasikų, kaip Perugino, Cosimo Boticeili, Signorelli ir kiti. Lubos ir "Paskutinis teismas" yra laikomi Michelangelo geriausiais kūriniais. "Paskutinis teismas" buvo tapytas 1536-45 metų laikotarpy. Jis yra užėmęs visą sieną už altoriaus. To paveiklo centre dominuoja Kristaus figūra, kurios pakeltos rankos judesys teikia visai scenai dinamiką. Visas paveikslas yra persunktas apokaliptinio liūdesio, kuriame kovoja gyvybė ir mirtis. Toliau jo kūryba pasireiškia devyniomis Senojį Įstatymą temomis: Atskrymas šviesos ir tamsos, Adomo ir Ievos sutvėrimas, Nojaus auka, Dydisys tvanas ir t.t.

Sonuose eilės senų suolų, ant kurių ilsisi pavargę turistai ar susikaupę maldininkai. Jaučiu, kad melstis negaliu, prislėgta žmonijos dvasios istorijos ir didžiųjų kūrėjų dinamiško genijaus. Galbūt mano nuotaikoj ir buvo toji didi malda, kurios nemokam išreikšti žodžiais, bet kuri labiau pakelia mus negu įprastiniai maldų tekstai. Nenoromis turu eiti per siauras duris, kurios yra aukštos užvaros vidury. Kairėj durys į lauką.

Mano bičiulis ir aš žygiuojam šv. Petro aikštės link susikaupę, nekaltūs. Pasukam bazilikos link. Platus laiptai veda į visada atdaras duris. Dar kartą atsigręžiu ir akimis peržvelgiu čia didžioji Bažnyčios istorijos dalis išsisi tarp nemirtingų Michelangelo kūrinų, taip nuostabiai liudijančių žmogaus paveiklo panašumą į jo Kūrėją.

Koplyčia nedidelė, labai aukštomis lubomis, kurios ištiesa atvaizduoja pasaulio sukūrimą Michelangelo freskomis. Atsisėdusi ant žemutinio laipto prie altoriaus (koplyčios sargai reikalauja tylos, bet turistams leido judėti laisvai), stebėjau lubas, užvertusią galvą. Atsigręžusi į altorių, stebėjau monumentalų "Paskutinį teismą", kuris susidaro iš trijų paskirų dalių melsvame debesuotame fone, kaip tai charakteringa Michelangelo laikotarpio menininkam. Šoninės sienas apačioj dalina turtingi gobelenai pagal Rafaelį, o virš jų sienos padalintos iki lubų į dvi dalis. Apatinė dalis, pradėdant nuo dešinės altoriaus pusės, atvaizduoja Senojį Įstatymą, atvaizduoja Senojį Įstatymą reikšmingus momentus: Mozė pakeliui į Egiptą, Raudonosios jūros peržengimas, Mozės mirtis. Toliau — Kristus krikštomas, Kristus gundymas, Pa-

POLITINIO GYVENIMO TYRIMAI

Šių metų vasarą Etninių grupių tarnyba, angliškai žinoma kaip Ethnic Community Services, pravedė apklausinėjimą Chicagos Marquette Parko rajone iširti lietuvių dalyvavimui Amerikos politiniame gyvenime. Šios studijos tikslas yra sudaryti vaizdą, kiek lietuvių yra šio krašto piliečių, kiek yra užsiregistravusių balsuoti ir kiek balsuojančių. Taip pat apklausinėtų žmonių pasisakymai nurodys, kokių kliūčių yra norintiems politiniame gyvenime dalyvauti.

Etninių grupių tarnybos atstovai ėjo pas asmenis su iš anksto paruoštomis anketomis. Asmenys buvo parinkti apklausinėjimui stratifikuotu atsitiktiniu būdu (stratified random sampling). Šiuo metu suvedami duomenys. Štai yra apklausinėtųjų charakteristika ir keletas pavyzdžių atsakymų į klausimus:

Apklausintųjų amžiaus vidurkis — 64 metai. 64% moterys, 36% vyrai. 55% vedę, 30% našliai, 11% viengungiai, 4% išsiskyre, 26% nebaigę gimnazijos, 36% baigę gimnaziją, 11% lankę universitetą arba techninę mokyklą, 15% baigę universitetą, 12% baigę profesinę mokyklą, 85% gimė Lietuvoj, 10% JAV-ėse, o 5% kitur.

Atsakymai parodė, kad 72% JAV-ėse negimusių turi Amerikos pilietybę, bet 28% neturi. Tai gana didelis nuostimas lietuvių, kurie negali pilnai pasi-

reikšti politiniame gyvenime. 93% tų, kurie yra piliečiai, yra taip pat užsiregistravę balsavimui. Tikėtai 7% piliečių nėra užsiregistravę. 98% tų, kurie yra užsiregistravę, dažniausiai dalyvauja prezidento rinkimuose. Truputį mažiau dalyvauja kituose rinkimuose: 89% Illinois valstijos, 88% Chicagos miesto, o 72% "primary" rinkimuose. 92% užsiregistravusių balsavo 1976 metų prezidento rinkimuose, o tik 79% balsavo paskutiniuose miesto valdžios rinkimuose.

Apklausintieji buvo paklausti, kiek jie domisi artėjančiais prezidentiniais rinkimais. 94% apklaustųjų atsakė į šį klausimą, o iš jų 68% pasisakė, kad labai domisi šiais rinkimais, 25% truputį domisi, o 7% nesidomi. Tiek pat (94%) atsakė į klausimą — "Kiek jum svarbu jeigu vienas ar kitas kandidatas bus išrinktas prezidentu?" Iš jų 57% sakė, kad jiems labai svarbu, 21% — kad truputį svarbu, o 14% — visai nesvarbu. 8% nebuvo apsisprendę šiuo klausimu.

Iš šių pirmųjų suvestų davinų gaunasi vaizdas, kad daugumas apklaustųjų lietuvių aktyviai dalyvauja Amerikos politiniame gyvenime. Daugumas tų, kurie pasiryžę tapti Amerikos piliečiais, sąmoningai prisideda prie Amerikos politinio gyvenimo, pasinaudodami savo balsavimo teisėmis.

Kiti šios studijos daviniai bus paskelbti vėliau.

Ethnic Community Services

(Bus daugiau)

Scena iš Dainavos ansamblio pastatyto muzikinio veikalo "Čičinskas". Libretą parašė Anatolijus Kairys, muziką — Aloyzas Jurgutis. Nuotr. Zigmo Degučio

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Spalio 10 Vilniuje mirė rašytojas Bronius Radzevičius. Buvo gimęs 1940 gruodžio 24 Radviliškyje. Užaugo ir vidurinę mokyklą baigė Vyžuonose (1960). Buvo baigęs Vilniaus profesinę technikos mokyklą. Vilniaus universitete studijavo lietuvių k. ir literatūrą. Nuo 1973 buvo Lietuvos mokslinio metodinio kultūros centro vyresnysis redaktorius. Beletristikoje pradėjo rašyti nuo 1957. Pirmoji jo knyga buvo novelių rinkinys "Balsai iš tylos" (1970). Jo kaimo tematikos romanas "Priešaušrio vieškeliai" (1979) laimėjo Žemaitės vardo premiją. B. Radzevičiaus nekrologą spaudoje pasirašė Liet. Rašytojų sąjungos valdyba ir rašytojai V. Skripka ir R. Šavelis.

— Pergalės žurnalo Nr. 7 ir 8 išspausdinta Jono Mačiukevičiaus autobiografinė apysaka "Šimtosios vasaros pradžia". J. Mačiukevičius yra išleidęs du poezijos rinkinius, bet ryškiausiai reiškiasi beletristikoje. Jis įdomus tuo, kad drįsta atvirai paliesti sovietinės santvarkos ir auklėjimo negeroves. Gimė jis 1939 Giniučiu k., Betygalos vls., Raseinių aps. Jaunas susirgo reumatinio sąnarių uždegimu, 10 metų praleido besigydydamas ligoninėse. Dėl ligos ir invalidumo tėra baigęs tik Betygalos vidurinę mokyklą. Tačiau platus apsiškaitymas ir įgimtas pasakotojo talentas užpildė išsilavinimo spragas ir leido jam tapti vienu iš pranašesnių pavergtos Lietuvos rašytojų. Naujoji apysaka "Šimtosios vasaros pradžia" savo turiniu ir autobiografiniais duomenimis yra artima pirmajai jo išspausdintai apysakai "Laikrodžiai nesustoją" (1968), kurioje vaizduojama talentingo jaunuolio Lino kova su jėgas naikinančia liga. Tas pats Linas, besiveržiąs į literatūrinę kūrybos sritį, veikia ir paskutinėje apysakoje. Kovos su liga momentai atsispindi tik atsiminimuose. Centrinę Lino psichinės būsenos vietą užima kūrybiniai polėkiai. Kartais tos kalbos apie kūrybos problemas yra kiek sausokos, publicistinės. Visą apysakos šilumą sudaro impresionistinis aplinkos ir žmonių vaizdavimas. Linas gyvena Darbutų kolchoze: anksčiau dvarelio erdviame name, su keliomis kitomis šeimomis, pakiau — grupinėje gyvenvietėje. Jis nepaprastai pastabus, žmonių paveikslai tiesiog spaušte įsispaudžia į jo sielą, o J. Mačiukevičius sugeba tuos paveikslus atkurti vidaus monologu forma. Lyrinis atspalvis ir gamtos jausmas suteikia jo beletristiniams vaizdams daug šilumos. Tiesa, fonas yra žiaurus pokaris su partizanų ir trijų kovomis. Sovietine mada, rašytojas partizanus vadina banditais, bet jiems neprimeta prasimanymų žiaurumų, kaip tai darė J. Požėra savo "Salnose".

— Pergalės žurnalo Nr. 7 yra iliustruotas 1940 metų politiniais plakatais. Tuos laikus jau buvome gerokai pamiršę. Pergalė vėl mums primena, kokius bjaurius dalykus tuo metu pasišovė piešti kai kurie lietuviai dailininkai: L. Kazokas, A. Motiejūnas, S. Užinskas, V. Jurkū-

nas, D. Tarabildienė, T. Kulakauskas S. Žukas.

— Kultūros istorikė Vanda Zaborskaitė spaudoje paskelbė, kad Lietuvos teatro pradžia yra 410 metų senumo. Pirmasis, gerai paruoštas mokyklinis vaidinimas įvyko neseniai įsteigtoje jėzuitų kolegijoje 1570 spalio 18. Suvaizdintas buvo mitologinis "Heraklis", iškeliąs jaunuolio dorybes ir jo kelią į užpelnytą didvyrio garbę. Po pirmojo pasisekusio vaidinimo sekėjų daugybė. Buvo vaidinami klasikiniai Senekos, Plauto, Terencijaus veikalai, viduramžių misterijos, molalite, renesanso komedijos ir tragedijos. Vilniaus universitete susikūrė stiprios teatrinės tradicijos. Ir vietiniai autoriai mėgino čia savo jėgas. Į lotyniškus tekstus pamažu brovėsi ir vietinių kalbų intarpai, sąmojingos scenos.

— Vėl saują smilkalų išgamai V. Mickevičiui-Kapsukui! Spalio 2 Maskvoje prie namo, kuriame 1931-1935 gyveno V. Kapsukas, atidengta memorialinė lenta. Ją sukūrė skulptorius R. Vyšniauskas ir architektas J. Stravinskas. Iš Lietuvos į iškilmes buvo nuvykę partijos sekretorius P. Griškevičius, R. Šarmaitis, Liet. Mokslų Akademijos viceprezidentas J. Požėla.

— Kauno ažuolyne pastatytas milžiniško dydžio bronzinis stumbras. Jį sukūrė viltietis skulptorės Dalia Matulaitė. Kas tą griozdą sumanė parke pastatyti, spaudoje neminama.

— Klaipėdos dramos teatro aktorius K. Macijauskas sukūrė dviejų dalių teatrinį kolažą "Paskui mėlynąją paukštę", vaizduojantį aktorius • darbą scenoje nuo pirmojo judesio, žodžio tarimo, sceninio etudo iki klasinės interpretacijos ir šiuolaikinio teatro improvizacijos. Veikalą režisavo vyr. režisierius P. Gaidys.

— Į kolchozų aplinkos netvarkingumą jau pati valdžia atkreipė dėmesį. Kai kuris laikas skel-

biami kolchozų aplinkos sutvarkymo konkursai. Šių metų tokį konkursą laimėjo Ukmergės rajono S. Neries kolchozas. Gavo gintarinę dovaną ir pereinamąją vėliavą.

— Spaudoje rašoma, kad Vilniuje veikia 44 liaudies universitetai su 509 fakultetais. Juose mokosi per 70,000 klausytojų. Neskelbiama, koks kursas tuose "universitetuose" išeinamas, kokia specialybė įsigijama.

— Vilniaus dailės salone buvo surengta dailininkų karikatūristų Rimtauto Oškučio ir Iljos Bereznicko karikatūrų paroda (per 100 kūrinių).

— Italijoje, Pizos mieste, įvykusioje tarptautinėje fizikų konferencijoje, kurioje buvo svarstomi atomo spektroskopijos klausimai, referatus skaitė Liet. M. Akademijos fizikos instituto darbuotojai P. Serapinas, Z. Rudzikas, A. Kupliauskienė.

— Spalio 8 Kinematografininkų sąjungoje Vilniuje vyko naujų dokumentinių filmų peržiūra. Paskelbti filmų pavadinimai skaitytajai nieko nesako, neišreiškia filmų turinio. Įdomu, kad daugumas tų filmų režisierių iš-eina viešumon beveik pirmą kartą. Jų vardai: B. Pajėdienė, G. Skvarnavičius, A. Tumas, L. Lazėnas, K. Matuzevičius, A. Dausa, V. Damaševičius, E. Zubavičius.

— Praėjusią vasarą Juodkrantės Raganų kalne vėl dirbo suvažiavę liaudies menininkai — drožėjai, kalviai. Tris savaites jie skobė ažuolus, išdrožė keliolika pasakiškų butybių. Visus tuos kūrinius į ansamblius jungė, derno skulptorius S. Šarapovas ir architektas N. Nasvytis. Skulptūromis buvo išpušta kalno viršūnė. Sukurta talpių dekoratyvinių suolų. Pagrindiniame take sutelkti gerieji pasakų personažai. 1981 vasarą numatoma dar viena liaudies meistrų stovykla, kuri visai pabaigianti Raganų kalno puošimą. Raganų kalnas būsiantis toji vieta, kur bus daugiausia sutelkta liaudies meistrų skulptūrų. Esančios Lietuvoje dar dvi panašios vietos — tai Ablinga ir K. M. Čiurlionio kelias prie Druskininkų.

Pr. N.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Šv. Vardo draugijos metų ketvirčio susirinkimas buvo Our Lady of Fatima bažnyčioj lapkričio 13. Po mišių, kurios buvo aukotos 7:30 val. vak., vyrai susirinko į bažnyčios salę vakarienės. Išanginis kalbėtojas buvo Šv. Alfonso parapijos klebonas kun. A. Dranginis. Dalyvavo ir Šv. Alfonso parapijos vyrai.

Vyrų choras Perkūnas ir pianistė Dalia Sakaitė iš New Yorko lankėsi Baltimorėj. Lapkričio 15 jų pasirodymas Lietuvių Svetainėj praėjo su dideliu pasisekimu. Publika entuziastiškai priėmė jų dainavimą. Po koncerto buvo šokiai. LB valdyba padėjo visiem dalyviams.

Metiniai Šv. Alfonso parapijos pietūs lapkričio 9 mokyklos salėj labai gerai pavyko. Prieš pietus kun. A. Dranginis sukalbėjo maldą, lietuvių ir anglų kalbomis padėjo visiem, kurie dalyvavo, ir ypatingai tiem, kurie padėjo paruošti pietus ir pardavinėjo loterijos bilietus.

Šv. Alfonso suaugusių klubas gruodžio 22, šeštadienį, rengia kelionę į Atlantic City, kur planuojama praleisti dieną Regency viešbuty. Autobusai išvažiuos 8:30 val. ryto nuo 5407 Baltimore National Pike. Išvažiuos iš Atlantic City 5 val. popiet.

Metinis drabužių vaju, jungiamas su Padėkos diena, Šv. Alfonso parapijoj prasidėjo lapkričio 16. Visi parapijos nariai raginami šiam vajuje dalyvauti ir naudojimui tinkamus drabužius pristatyti į kleboniją. Ten jie bus sudėti į dėžes ir siunčiami į centrus.

Šv. Alfonso parapijos kuni-gų kalėdiniai sveikinimai ir laiškų parapiečiam pasiūsti peritą savaitę. Nauji kalendoriai taip pat visiem buvo pasiūsti. Kas negavo, gali įsigyti klebonijoje.

Jonas Obelinis

PHILADELPHIJOJ IR APYLINKĖSE

Lietuvių Tautodailės Instituto Philadelphia skryčiaus ir Lietuvių Namų Kultūros Centro komiteto rūpesčiu spalio 11-12 buvo surengta dail. Antano Tamošaičio paveikslų paroda, Anastazijos ir Antano Tamošaičių anglų kalboj parašytos knygos "Lithuanian National Costume" pristatymas ir rodomas filmas "Spirit of Amber Past".

Dail. A. Tamošaitis, atvažiuojantis iš Kingston, Kanados, dienos metu per Liet. Bendruomenės radijo valandėlę pranešė apie būsimus įvykius, o vakare 6 val. Lietuvių Namų M. K. Čiurlionio salėj buvo tęsiami dviem dienom skirti įvykiai.

Genovaitė Maciūnienė, LTI Philadelphia skryčiaus pirmininkė, pasipuošusi tautiniais drabužiais, labai nuoširdžiai pristatė dail. A. Tamošaitį. Skulptorius Petras Vaškys, Philadelphia College of Art profesorius, apibūdino dail. A. Tamošaičio kūrybą. Dail. Romas Viesulas, Tyler School of Art profesorius, apibūdino knygos vertę bei reikšmę ir pabrėžė, kad knyga esanti tikras kultūrinis lobynas.

Dail. A. Tamošaitis papasakojo, kai jis 1925 lankėsi dainų šventėj Kaune, lietuviškas vilkėjo visiškai kitos šalies drabužiais, o latvės savo dainų šventėj Latvijoje jau dėvėjo latviškus tautinius drabužius. Jam ir kilo mintis sukurti lietuviškus tautinius drabužius. Jis 1926 keliavo per Lietuvos kaimus ir miestelius, stebėdamas ir rinkdamas per ilgus metus mūsų kaimiečių sukurtų drabužių detales. Davinius suskirstęs pagal atskiras Lietuvos vietas, pradėjo austi tautinius drabužius. Prieš tai jie buvo vadinami tik išeginiais.

Prieš rodant filmą, dail. A. Tamošaitis pranešė, kad Kanados valdžia domisi lietuvių tautiniais drabužiais. Lietuvių jaunimas, vykdamas su šokiais ir dainomis į kitas šalis, atstovauja ir Kanadai. Dėl to 1977 ir buvo daromas šis filmas. Kanados valdžia per Lietuvių Bendruomenę paskyrė tam tikslui 6000 dol. Visas filmas dar nebaigtas. Parodyta tik dalis, užtrukusi 20 min.

Filme buvo rodoma, kaip A. Tamošaitienė audžia gobelenus, prijuostes ir kita. Gi dail. A. Tamošaitis tapo paveikslą, vaikišioja po kiemėlį, net padeda gėlių prie šv. Antano statulėlės. Atvyksta jaunimas, pasipuošęs tautiniais drabužiais, pašoka pievoj keletą tautinių šokių, padainuoja prie laužo...

Po kalbų ir filmo mūsų darbščioji C. Maciūnienė, kurios dideliu rūpesčiu buvo suruošta ši vakaronė, pakvietė visus gausius svečius pasivaikinti. Vaisių stalai buvo Gemos Kreivėnaitės ir Aušros Bagdanavičiūtės labai skoningai papuošti, o Onos Kreivėnienės rūpesčiu ant stalų išdėstyti visokie valgiai — skanėstai ir lengvi gėrimai. Talkino visos skryčiaus narės. Jų keturios: Dariaja Dragūnienė, Marija Raugienė, Ona Šalčiūnienė ir

Emilija Plavičiūtė dėvėjo tautinius drabužius ir turėjo paskirtą darbuosę.

Pats dail. A. Tamošaitis ir atsilankiusieji svečiai buvo labai patenkinti tokiu puikiu parodos — vakaronės paruošimu.

Spalio 12 paroda vėl buvo lankoma ir rodomas filmas. Uždaryta 5 val. vak.

Dail. A. Tamošaitis buvo atvežęs 41 paveikslą. Iš jų 20 buvo parduota. Vieną padovanavo Kultūros Židiniui, o antrą — Liet. Tautodailės Instituto Philadelphia skryčiui. Buvo parduotos 28 knygos. Daugelis žmonių knygą buvo įsigiję anksčiau.

Dail. A. Tamošaitis spalio 13 iškeliavo namo.

Balso vaju bebaigiant

Philadelphia Balso skryčiaus tradicinę nelaimingiesiems tautiečiam šelpti rinkliavą pradėjo spalio pradžioj. Aukų vajui einant prie pabaigos, spalio 26 Šv. Andriejaus parapijos bažnyčioj įvyko specialios mišios už Balso geradarius. Jas aukojo kun. K. Sakalauskas, pamokslė prisimindamas Balso reikšmę nelaimingiesiems tautiečiam šelpti. Krikščioniška yra parodyti galtingumą vargstantiems, o ir lietuviškame gyvenime yra labai prasminga pagelbėti į vargą patekusiems savo tautiečiam.

Vietinė Balso valdyba, vesdama aukų rinkimą prie pabaigos,

DOSNUSIS KUN. SIMONAS MORKŪNAS

Sioux City, Iowa, Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Simonas Morkūnas seniai žinomas kaip dosnus savo aukomis visom lietuviškom institucijom.

Minint jo 70 metų amžiaus sukaktį (gimęs 1906), lietuviškoj spaudoj buvo plačiai aprašytas jo nuostabus sugebėjimas surinkti aukų įvairiems savo vyskupijos bei savos parapijos reikalams, nepamirštant lietuviškos spaudos ir lietuviškų katalikiškų institucijų. Dabar jis atsiuntė \$460 Kunigų Vienybės nario mokesčio \$60 už ketverius metus, \$100 L.K. Bažnyčios Kronikų anglų kalba leidimui paremti ir \$300 Katalikų Tarnybai.

Buvo įdomu patikrinti, kiek iš viso nuo 1972 metų kun. S. Morkūnas yra paaukojęs Kunigų Vienybei. Pasirodo, sumos pasakiškos. Nario mokesčio — \$180, LKB Kronikom — \$390, Katalikų Tarnybai — \$1,200; jis vienas iš pirmųjų atskubėjo su \$1,200 lietuviško mišiolio leidimui paremti. Tai pats dosniausias lietuvis kunigas. Kunigų Vienybės narys, per aštuonerius metus paaukojęs iš viso \$2,970, ir tai vienas mažiausių lietuviškų parapijų klebonas.

Tai tik dalis jo aukų vienai lietuviškai institucijai, o jis juk remia daugelį. Tos sumos kelia visų mūsų nuostabą ir parodo,

Pavertų tautų protesto demonstracija prie Sovietų misijos New Yorke lapkričio 7, minint spalio revoliucijos sukaktį. Kalba Petras C. Wytenus, American Friends of Anti-Bolshevik Block of Nations prezidentas.

lapkričio 23, sekmadienį, 12 val. Šv. Andriejaus parapijos salėj, 1913 Wallace Street, Phila., Pa., rengia Balso vaju pabaigtuvių pietus, juos pajvairindama koncertine dalim. Pietų metu dainuos ilgus metus veikiantis Philadelphia Vilties choras, kuriam dabar vadovauja muzikė Stankūnienė. Be to, keletą dainų padainuos ir philadelphiečių mėgstama, dažnai atvejais pasirodanti sol. O. Šalčiūnienė.

Taigi Balso Philadelphia

skryčiaus valdyba stengiasi, kad gerieji Balso rėmėjai ne tik susėstų prie skanių rinkliavos proga pietų stalo, kad galėtų pasigrožėti ir lietuviškąja čia dar tebeskambančia daina. Visi geros valios Balso rėmėjai yra laukiami. Gražu būtų, kad Balso pastangas pajųstų ir tie, kuriems nebuvo progos patirti apie Balso veiklą. Jie irgi yra laukiami. Kviečiami visi.

M. Raugienė

Kun. Simonas Morkūnas įteikia vyskupui Frank H. Greteman vyskupijos vaju rinkliavos davinius. Nuotr. Globe laikr.

kad norint galima daug ką padaryti. Tai jo asmeninė auka.

Mane nustebino dar vienas faktas. Tame pačiame laiške radau įdėtą iškarpa iš Sioux City vyskupijos laikraščio *The Globe*, 1980 rugsėjo 17 laidos. Korespondencijoj, papuoštoj vyskupo ir kun. S. Morkūno nuotrauka, rašoma, kad "St. Casimir's does it again". Vyskupijos paskelbtam naujų statybų programai vykdyti piniginiam vajui kun. S. Morkūnas iš savo 95 šeimų parapijos pasižadėjo surinkti \$3,300, o vyskupui įteikė \$10,130 dar vajui nepasibaigus. Vyskupui pasiteiravus, iš kur tokia didelė suma, kun. S.

Morkūnas paaiškino, kad iš jo 95 parapijos šeimų 20% yra nedirbantys, 62% gyvena iš Social Security, keletas yra senelių prieglaudose. Vienoj jam pavykę įtikinti parapiečius šios programos reikalingumu, kad kiekvienos šeimos narys prisidėjo sava auka, keliose šeimose aukoję net keturi asmenys.

Sunkiai įtikimas, bet realus faktas. Kai čekis parašytas ir banke padengtas, tuo faktu niekas negali suabejoti. Tą paslaptį aš taip mėginu aiškinti: parapiečiai labai gerai žino, kad jų klebonas kun. S. Morkūnas nemylė pinigų, jis ir savo parapiečius sugebėjo įtikinti, kad neprisirišę prie pinigų, o turimų santaupų dalį skirtų gerų tikslų siekimui ir vykdymui.

Jo pavyzdžiu reiktų mum visiems pasekti, tuomet visi lietuviški projektai nesunkiai būtų įvykdomi.

kvd.

— V. Vaitkevičienė, vaikų literatūros autorė, paruošė spaudai knygą "Pasakų pasaulis", kurią išleis JAV LB Švietimo tarnyba.

— Prof. dr. Juozas Ereto studija "Blick in die Zeit" Bazelyje, Šveicarijoj, išleista trečiąja papildyta laida. 36 puslapių studijiniame rašiny autorius pateikia kondensuotą būdą pakankamai išsamią ir aiškia dabartinės pasaulinės politikos būseną. Knygelės 1 egz. su autoriaus dedikacija pasiekė ir Darbininko redakciją.

Solistė Angelė Kiaušaitė dainuos šį sekmadienį Apreiškimo parapijos salėj minint Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimą.

— Kun. Antanas Šlezauskas, Žilinių parapijos klebonas (Kaišiadorių vyskupijoj) spalio 26 mirė sakydamas pamokslą Dusemenų bažnyčioj. Velionis gimė prieš 71-nerius metus, kunigū įšventintas 1934. Tai jau šešioliktas šiemet okupuotoj Lietuvoj miręs kunigas. Tuo tarpu visom šešiom Lietuvos vyskupijom tarpdiecezinė Kauno kunigų seminarija šiemet davė tik 10 naujų kunigų.

Guoda Puzinauskaitė

WASHINGTON, D.C. Mokyklos sukaktuvinis koncertas

Kristijono Donelaičio vardo liuanistinė mokykla mini dvidešimt metų sukaktį. Ta proga ruošia koncertą — vakarą, kuris bus lapkričio 22, šeštadienį, 7:30 v.v. Latvių namuose, 400 Hurley Ave., Rockville, Md.

Programą atliks jaunas pianistas Vytautas Puškorius iš Clevelando. Jis daug kur koncertavęs, bet Washingtono lietuviai girdės tik pirmą kartą. Taip pat pasirodys ir dainininkė Guoda Puzinauskaitė, kuri šiuo metu studijuoja dainavimą Marylando universitete.

Apie juos abu buvo rašyta praeitame Darbininko numeryje, 7 psl. Praeitame numeryje įdėjome pianisto Vytauto Puškoriaus nuotrauką, čia dabar matome Guodos Puzinauskaitės nuotrauką.

Visuomenė kviečiama kuo gausiausiai atsilankyti į šį koncertą, išgirsti jaunus talentingus menininkus, paremti liuanistinę mokyklą.

IŠ VISUR

— Vysk. Liudas Povilonis, Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas ir Kauno bei Vilkaiščio vyskupijų apaštalinis administratorius, spalio 21 buvo priimtas popiežiaus Jono Pauliaus II privačioj audiencijoj. Jis ir Latvijos vyskupų atstovas vysk. Zondaks buvo pakviesti pas popiežių vakarienes. Privatus vysk. Povilonio pokalbis su Šv. Tėvu užtruko apie pusę valandos. Popiežius užtikrino, kad rūpindamasis Lietuvos Bažnyčios reikalais, iš širdies laimina visus Lietuvos tikinčiuosius. Vysk. L. Povilonis popiežiui įteikė Lietuvos katalikų dovaną — gintarinę mozaiką, vaizduojančią Jėzaus krikštą.

— Prof. Tomas Venclova dalyvaus JAV LB apygardų ir apylinkių kultūros darbuotojų konferencijoj Clevelande lapkričio 22-23.

— Rašytojas laureatas J. Krališkuskas pagerbtas lapkričio 9 Prisikėlimo parapijos salėj Toronte. Kalbėjo svečias iš Rochesterio — rašytojas J. Jankus, dainų pyne atliko Aukuro sekstetas, ištrauką iš sukaktuvininko raštų skaitė Ramunė Sakalaitė-Jonaitienė, sveikino rašytojas ir Lietuvos gen. konsulas dr. J. Žmuidzinis. Programa baigta sukaktuvininko žodžiu ir vakariene.

— Bronius Kviklys praneša, kad jis, išdirbęs Draugo redakcijoj daugiau kaip 12 metų, neseniai sulaukęs 67 m. amžiaus, išėjo pensijon. Norį palaikyti su juo asmeniškų ryšių ir koresponduoti Lietuvos bažnyčių knygų paruošimo bei nuotraukų gavimo reikalu, prašomi rašyti jam buto adresu: 5747 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629.

— Vytautas Palukaitis, 21 m. amžiaus, buvusioje Rytprūsioje tragiškai žuvo spalio 10. Eidamas tarnybos pareigas, buvo elektros srovės užmuštas. Tik 3 savaitės buvo likusios užbaigti karišką tarnybą. Nuliūdime liko jo tėvai ir sesuo okupuotoj Lietuvoj ir jo dėdė kun. Teofilus Palis-Palukaitis, amerikiečių parapijos klebonas Pittsburgh, Calif.

— Lake Worth, Fla., Lietuvių klubas rengia Kūčias gruodžio 24. Apie dalyvavimą pranešti iki gruodžio 16 telefonu 585-2676. Darbininke lapkričio 7 buvo duotas klaidingas telefono numeris.

— Denverio tautinių šokių ansamblis "Rūta" kviečia visus JAV lietuvius į Denverį Naujų Metų sutikimui. Šokiai įvyks gruodžio 31 d. 8 val. vak. Įėjimas, užkandžiai, šampanas — 15 dol. asmeniui. Bilietus užsisakyti iki gruodžio 1. Dėl informacijos kreiptis: Arvidas K. Jarašius, 9135 Uta Court, Westminster, Colo. 80030. Tel. 303 427-3394, arba Algirdas M. Liepas, 2545 S. Lafayette, Denver, Colo. 80210. Tel. 303 722-1495.

— Lietuvių Fronto Bičiulių Los Angeles sambūris, palaikydamas išgyvenusias tradicijas, literatūros vakarą rengia gruodžio 6, o politinių studijų savaitgalį kitų metų sausio 17-18. Abi programos vyks Šv. Kazimiero parapijos salėj. Sąjūdžiui šiuo metu vadovauja dr. Zigmas Brinkis.

— Kražių monografijai išleisti aukas siųsti adresu: Jonas Žadeikis, 6522 So. Rockwell, Chicago, Ill. 60629.

— Nauji Darbininko skaitytovai: J. Andriekus, Williamston, MI, R. Monstvilas, New York, N.Y., S. Jančauskas, Brockton, Mass. Užsakė kitiem: C. Vansevičius, Brooklyn, N.Y. — E. Vansevičienei, Miami, Fla. Sveikinam naujus skaitytovus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytovam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant — visiem 13 dol. metam.

Philadelphia A. Tamošaičio parodos proga iš k.: Petras Vaškys, Antanas Tamošaitis, Genutė Maciūnienė ir Romas Viesulas. Nuotr. Aušros Bagdanavičiūtės

KVIEČIAM Į KULTŪROS ŽIDINIO RUDENS BALIŲ

Prieš septynerius metus vieną vakarą pirmą kartą naujų Židinio pastatų salėj nuskambėjo lietuviška daina. Pakilioj nuotai-koj linksmam pobūvy atšven-tem Lietuvių Kultūros Židinio įkurtuves. Tai buvo didelio lai-mėjimo apvainikavimas, į kurį ir šiandien žvelgiam su pasidi-džiavimu.

Židinio rudens šventė yra ta-pusi tradicija. Ją tęsiam kasmet su tuo pačiu entuziazmu ir ener-gija. Ji sutraukia visus — iš New Yorko ir apylinkių, iš visų or-ganizacijų bei sluoksnių, jaunus ir senus, nes Židiny yra mū-sų visų lietuviškos veiklos pa-stogė.

Siemet Kultūros Židinio ru-dens vakaras įvyks gruodžio 6, šeštadienį, 7 val. vak. bus pasi-švečiavimas ir kokteiliai, o 8 val. koncertinę programą atliks šaunus Bostono vyrų sekstetas, plačiai žinomas visose lietuvių kolonijose. Programą pajvairins New Yorko tautinių šokių gru-pės Tryptinio jaunieji šokėjai. Po programos — jaukus pobū-vis su vakariene ir šokių muzi-ka, grojant Joe Thomas orkes-trui. Įėjimo auka — tik 7 do-leriai suaugusiems ir 4 dol. moks-leiviškam jaunimui. Įvairūs šeimininkių paruošti valgiai ir tauris gėrimai bus parduodami prieinamom kainom.

Vakaro programa vyks sve-čiam patogiai sėdint prie stalų. Visiems, kas tik ateis, bus parū-pinta vietos. Galima ir iš anksto užsisakyti dešimčiai asmenų sta-lus, skambinant Malvinai Kli-večkienėi, tel. (212) 296-0406.

Nuoširdžiai kviečiame Jus, Jūsų draugus, gimes, kaimyn-nus ir tolimesnių vietų pa-žįstamus gruodžio 6 atvykti į Kultūros Židinio rudens vakarą. Jūsų dalyvavimas parems Židi-nio išlaikymą ir duos jum vi-siem progą pasidžiaugti ir at-švesti lietuviško centro septintą-sias sukaktuves.

Jeigu tikrai negalėtumėt at-vykti, tai prašom nors ir nedi-dele auka paremti Kultūros Ži-dinio išlaikymą. Aukojantiems

bus parūpintas aukų nurašymas nuo mokesčių. Čekius siųsti šiuo adresu: Lithuanian Cultural Foundation, 355 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Nuoširdžiai dėkojam už Jūsų dosnumą.

Lietuvių Kultūros Fondo Valdyba ir Parengimų Komitetas

PUTNAM, CONN.

Vėlinių nuotaikoj

Koks nuostabus yra ruduo! Oras vėsėja. Nuspalvinti medžių lapai leidžiasi vienas po kito žemyn. Viršūnių lapai, buvę žali, išdidūs, savo šlamesiu drumsdami ramybę, dabar krisdami žemėn, užgauna apatinius lapus, kurie tyliai, nerūgodami laukia savo eilės. Įdomu stebėti rudens gamtą ir palyginti pra-bėgančias žmonių dienas su vys-tančiu paskutiniu žiedu bei krintančiais lapais.

Tokioj rudens nuotaikoj Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasi-dėjimo seserys kasmet kviečia lietuvius geradarius, seselių rė-mėjus į tradicinį susibūrimą jų sodyboj Putname. Šį rudenį toks suvažiavimas įvyko lapkričio 2, lietuviams prasmingoj šventėj — Vėlinėse.

Jau lapkričio 1 Visų Šventųjų dienos vakarą į seselių vienuo-lijos kiemą įriedėjo kelios maši-nos. Tą patį vakarą lietuvių būrys iš Montrelio, lydimas tė-velių, atsukubėjo keliomis maši-nomis pas seseles. 5 val. vak. į seselių kopyčią susirinko bū-relis žmonių. Mišias su pritaik-tytu pamokslu šiai šventųjų pri-siminimo šventei aukojo prof. kun. St. Yla. Visų nusteibimui, po mišių turėjom progą apžiūrė-ti ir vakarieniauti naujame, gra-ziame, jaukiame, nors neužbaig-tame vienuolyno pastate. Dievo planai per seselių maldas ir ran-kas su rėmėjų pagalba eina to-lyn. Gera nuotaika pagavo visus, kad seselės rudens vėsime suši-lo kojas jau naujose patalpose.

Tradicinis seselių rėmėjų su-sibūrimas pradėtas lapkričio 2, sekmadienį, 11 val. koncertbra-cinėmis mišiomis Matulaičio Namų kopyčioj. Rėmėjai, atvy-kę iš įvairių vietovių, pripildė kopyčią. Mišias aukojo kun. dr. V. Cukuras, prof. kun. St. Yla, prel. dr. Vyt. Balčiūnas ir kun. V. Dabušis. Kun. dr. V. Cu-kuras pasakė pamokslą, nuteik-damas klausytojus Vėlinių pras-me. Mišių skaitinius atliko V. Vaitkus. Mergaitės iš Montrelio mišių metu giedojo.

Po mišių buvo bendri pietūs Matulaičio Namų salėj. Seselių rėmėjų centro valdybos pirmi-ninkas V. Vaitkus pasveikino gausiai susirinkusius ir pakvietė lietuvių chorą iš Montrelio atlikti meninę programą. Choras susideda iš 20 jaunų daininin-kių — gimnazisčių ir studentų. Vadovauja seselė Teresė. Jos pa-dainavo dešimt dainų. Šiam vien-etui, susibūrusiam prieš metus, linkėtina dainuoti, išverti ir augti lietuviškos dainos puosė-lėjime. Klausytojai nepagailėjo chorui plojimų.

Meninei daliai pasibaigus, kongregacijos vadovė seselė Aloyza savo kalboj dėkojo susi-rinkusiems, Rėmėjų centro val-dybai ir pirmininkam už paramą statybai. Ji minėjo, kad statybos

darbai bei įrengimai bus užbaig-ti ateinančią pavasarį. Tada įvyks užbaigtuvių šventė. Senasis pa-statas stovi tuščias, niūrus, šal-tas. Jis greit bus nugriautas.

Seselė Margarita savo šiltame žody nusakė naujo namo staty-bos tikslus. Vienas iš tokių svar-bių tikslų tai atsinaujinimo cen-tras — sudaryti sąlygas jaunajai kartai katalikiškai bręsti.

3 val. po pietų buvo meldžia-masi už mirusiuosius per mišpa-rus ten pat kopyčioj.

Rudens vėjui pūstelėjus, krito medžių lapai aplink, o susirin-kusieji, galvas palenkę, seselių kapinaitėse meldėsi už miru-siuosius. Ypač Vėlinių dieną mi-rusieji yra mūsų maldose, min-tyse ir širdyse.

J. Pumputienė

Ateitininkų jaunimo kursai

Bent 20 moksleivių ateitinin-ku, iš rytinių Amerikos valstijų, spalio 10-13 suskrido į Putnamą. Čia vyko jų ideologiniai kursai. Kursantam ir jų grupėm vado-vavo: P. Tutinas, A. Čiuberkis, Ivaškaitė, J. Viesulienė, aktyviai prisidedant seselei Margaritai Bareikaitei. Paskaitas skaitė ir po jų diskusijas vedė prof. kun. St. Yla, prof. S. Sužiedėlis, J. Viesulienė, Kulbienė, prof. M. Vaitienė, A. Mažiulis, Kai kurios

paskaitos buvo tikrai vertos pla-tesnės visuomenės dėmesio.

Kursantai antrąjį kursų vakarą suruošė meno ir literatūros va-karą. Jame įdomiai buvo prista-tyta deklamacijomis ir vaidini-mu V. Mačernio "Septintoji vizi-ja". Solistė R. Mastienė, akom-ponuojama D. Sakaitės, atliko trumpą koncertinę dalį. Meni-ninkės tuo laiku svečiavosi Put-name.

A. Mažiuliui talkinant, suruoš-ta spaudos parodėlė, ypač kata-likų ir ateitininkų leidi-nių. Neužmiršta ir religinė dalis; paskirtu laiku ji buvo atlikta susikaupimais ir maldomis.

Ir LB stengiasi

LB nariai, susidedą daugiau-sia iš pensininkų, seselių ir jų globotinių, pirmininko pa-stantomis, pasiuntė kelias de-šimtis laišku prezidentui Carter ir teisingumo sekretoriui, reika-laudami nutraukti bylą Washing-tone demonstravusiem ir ten suimtiem lietuviams. Pasiūsta ir pinigų bylai ginti.

LB paskelbtas rugsėjo mėn. vavus švietimo reikalom, buvo sėkmingas: surinkta 173 dol. ir pasiūsta centrui.

J.Kr.

LIAUDIES INSTRUMENTŲ KURSAI LIETUVOJ

Kanklės — Birbynės — Skudučiai
14 dienų kelionė su 10 dienų Vil-niuj ir ekskursijoms į Kauną ir

Trakus

birželio 14-28, 1981

1981 m. ekskursijos prasideda gegužės 1 d.

Vietų skaičius ribotas.

Del smulkesnių informacijų pra-šom kreiptis:

BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, MA 02168
(617) 969-1190

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas

VISA

MASTERCHARGE

METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus priva-žlavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

KASA LIETUVIŲ KREDITO UNIJA LIETUVIAMS

Ateikite, arba raštu kreipkitės šiuo adresu:

86-01 114 St. Richmond Hill, N.Y. 11418

arba paskambinkite (212) 441-6799

Čia mokamos aukščiausios palūkanos:

7% už nuolatines santaupas

ir šiuo metu 12.50% už Certificates of Deposit

Kasoje kiekvieno asmens santaupos Federal-nių Įstaigų apdraustos iki 100,000 dolerių sumos.

Čia taip pat lengvomis sąlygomis duodamos paskolos ir suteikiami finansiniai patarimai visiem lietuviams.

Kasos įstaiga savaitės dienomis veikia iki 9 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val.

Kasoje kiekvienas lietuvis yra laukiamas svečias.

LORENCE CONTRACTING CO., INC.

Antanas ir Edvardas Lorence atlieka įvairiausių namų įrengimo, patobulinimo ir pataisymo darbus. Įrengiamos modernios Hollywood stiliaus virtuvės, vonios kambariai, atliekami stiliaus darbai, namas aplojamas aliuminijaus plokštėmis, taisomi stogai, atliekami dažymo darbai, įdedami aliuminijaus langai, sutvarkomas šildymas ir kiti kanali-zacijos įrengimai, įrengiamas rūsys, atliekami cemento darbai ir kitokie patarnavimai. Adresas: 84-52 86th Ave., Woodhaven, N.Y., 11421. Telefonas 212 849-2731 arba 441-2489. Kalbama angliškai, lenkiškai ir ukrainietiškai.

Daug lietuviškų plokštelių turi Darbininko administracija. Skambink 212 827-1351 ir pra-šyk, kad plokšteles atsiųstų į namus.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

LITHUANIAN COOKERY,
by Iz. Sinkevičiūtė
(In English, 316 pages, 8 dol., postage 50 c.) Graži dovana Kalėdų progai lietu-viškai nekalbantiem drau-gam. Darbininkas, 314 High-land Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros. Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užeikite - įsitikinsite!

13 DIDŽIULIŲ KRAUTUVIŲ 13

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astoriijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L. I.: 250-A Lark Field Rd. 516 757-0801
Franklin Sq., L. I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
White Plains, N. Y., The Chese Pitt —
200 Hamilton Ave. — Tel.: 914-249-0226
Nanuet, N.Y., Nanuet Mall Shopping Cent.,
Route 59 — Tel. 914 623-4265
Farmington, Conn: Hans and Fritz Dell
270 Farmington Ave. — 203-677-7000
Danbury, Conn.: Danbury Gourmet, 296 Main St. —
Tel.: 203 744-6857
Norwood, Mass.: Meat and Wursthaus — 101 Central St.
Tel: 617 769-2895
Wayne, N.J.: 1234 Willowbrook Mall —
Tel.: 201 785-0542

LIETUVIAI, JŪSŲ LAUKIA DAYTONA BEACH, FLORIDA!

RIVERWOOD

PORT ORANGE CITY, DAYTONA BEACH, FLA.

NAUJA, GRAŽIAI PLANUOJAMA GYVENVIETĖ. IDEALI VIS AIS ATŽVILGIAIS VIETA LIETUVIAMS GYVENTI. IKI ATLANTO VANDENYNŲ TIK 5 MYLIOS. PLANUOJAMA "LITHUANIAN VILLAGE". ĮVAIRIAUS IŠPLANAVIMO NAMAI. AUKŠTA NAMŲ KOKYBĖ, KAINOS PRIEINAMOS. UŽTIKRINTAS INVESTAVIMAS. GYVENSITE RAMIOJE, GAMTOS PRIEGLAUBSČIO SUPAMOJE, APLINKOJE. SPRENDIMĄ DARYKITE DABAR!

INFORMACIJAS TEIKIA: ADOLFAS ANDRULIS,
7 TALO CIRCLE, PORT ORANGE, FLA. 32018
TELEF. 904 761-3625

KALĖDINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

SPECIALUS SIUNTINYS 1 — 1980

Labai gera angliška vilnonė medžiaga, gali būti vyriš-kam arba moteriškam kostiumui; vakarinei suknelei me-džiaga arba lygi vilnonė medžiaga suknelei; vyriškas arba moteriškas megztinis; kompletas moteriškų nailoninių apatinių arba vyriški geresni marškiniai; "Wrangler" arba "Levi" jeans, mėlynos arba rumbuoto velveto; crimplene medžiaga moteriškam kostiumeliui arba dviem sukne-lėm; vyriški arba moteriški odiniai geri pusbačiai.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu \$300.00
Taip pat dar galima į šį siuntinį dadėti 9 svarus prekių: medžiagos galima dadėti 4 m. ir dirbtinio minko kailio paltui 2.75 m.

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų:
Avikailiai, ilgi, vyriški arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas, sveria 5 sv. \$260.00
Dirbtinio minko kailis moteriškam paltui, sveria 6 sv. \$100.00
Jeans, "Wrangler" arba "Levi"
(siuntinyje gali būti dvi), sveria 2 sv. Kaina už vienas 48.00
Jeans "Wrangler" rumbuoto velveto (siuntinyje gali būti dvi), sveria 1 1/2 sv.. Kaina už vienas48.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis 43.00
Moteriškos arba vyriškos nailoninės kojines 3.50
Vilnonės arba šilkinės skarelės 14.00
Telescopis lietsargis 13.00
Geresni marškiniai 21.00
Vyriški arba moteriški pusbačiai, sveria 1 1/2 sv. 52.00
Puiki medžiaga suknelei, sveria 1 sv. 33.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutėm, sveria 3 s. 67.00
76.00
110.00
Kalkulatorius TI — 33 Texas 67.00
Stetoskopai, sveria 1/2 sv. 64.00

Šie maisto produktai galima siųsti su rūbais: 1/2 sv. arbatos — \$4.50; 1/2 sv. nescafes — \$7.00; 1 sv. kavos — \$8.50; 1 sv. šokol. saldinių — \$8.50.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba pinigais, tarpininkaujame išsūrinant pensijas.

BALTIC STORES & CO.

(Z. Juras)

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB,
England. Tel. 01 460 2592.

Los Angeles jaunimo ansamblio Vivat Europa pagrindiniai veikėjai Kultūros Židinio scenoje. Jiem už programos atlikimą dėkoja Romas Kezys, Laisvės Žiburio radijo direktorius. Nuotr. V. Maželio

LOS ANGELES JAUNIMAS KULTŪROS ŽIDINIO SCENOJE

Los Angeles lietuvių jaunimas sujudo, susibūrė į naują Viva Europa ansamblį. Vienetas pasirodė su savo programa, patraukdamas visų dėmesį, susilaukdamas gražių įvertinimų.

Išsijudino gastrolėm. Lankėsi Chicagoje, Clevelande, San Francisco. Lapkričio 8 atkeliavo į New Yorką. Į pirmąsias minėtas vietas keliavo visas ansamblis, pasiėmęs ir technikinį įrengimą. Į New Yorką atvyko tik patys pagrindiniai veikėjai, tik 6 asmenys. Visas ansamblis pasikelti kelionei neturėjo tiek laiko. Be to, ir išlaidos susidaro didelės, nes reikia perkelti visą kontinentą.

Pakvietė juos Laisvės Žiburio radijo valanda, kuriai sumaniai vadovauja Romas Kezys, pakvietė surizikuodamas, ar pajėgs padengti išlaidas. Tačiau neapsivylė — publikos buvo pilnutėlė salė — kokie 500-600. Atvyko autobusas net iš Pensylvanijos.

Kas tie atvykę?

Atvyko šeši jaunuoliai. Jie visi studentai, studijuoja įvairius mokslus. Štai, suburti į ansamblį, jie pasijuto reikalingesni, naudingesni ir drauge laimingesni.

Tie atvykę buvo: Vytautas Bandziulis — programos vedėjas, Daina Gudauskaitė — solistė,

Angelė Mičiulytė — šokėja — poetė, Raimundas Mickus — smuikininkas, Rimas Polikaitis — solistas — muzikantas, Vita Polikaitytė — solistė-šokėja.

Kas buvo atlikta?

Programos pradžioje prieš uždangą pasirodė programos vedėjas ir linksmai nuteikia publiką, papasakoja, kas tas jų ansamblis, kaip jis palinksmins žmones. Jam nuėjus, tuoj kyla uždanga, ir suskamba paninas. Prasideda programa.

Viso programoje buvo 30 skirtingų numerių. Daugiausia jų paremti muzika, dainavimu. Numeriai pasirinkti tokie, kurie pasiektų visus žiūrovus ir juos lengvai nuteiktų. Labai daug tarptautinių dainų, šokių. Jų autoriai irgi daugiausia nelietuviai, bet buvo ir lietuvių kūrinių (G. Gudauskienės, paties R. Polikaitio). Tai vis lengvojo žanro dainos, šokiai, vaidybiniai momentai, užakcentuojamas Parizius, europietiškas. Gal dėl to ir pasivadino ansamblis Viva Europa.

Kaip atliko?

Visa programa kabaretinio stiliaus. Jaunieji talentai atliko puikiai. Puikūs ir skambūs jų balsai, grakštus šokis, intriguojanti ir patraukli vaidyba. Kiekvienas numeris su kitu

PADĖKA

Mūsų mylimas vyras, tėvelis ir senelis
**A.A.
ADOLFAS IVANAUSKAS**

mirė 1980 spalio 28. Palaidotas spalio 31 po Šv. Mišių iš Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčios Our Lady of Sorrows kapinėse, Brocktone.

Mes nuoširdžiai dėkojame kunigams už aukotas Šv. Mišias, Jėzaus Nukryžiuotojo seselėms, sodalietėms ir vyčiams už atkalbėtą rožančių šermenų koplyčioje.

Dėkojame visiems jį lankiusiems ligoninėje. Dėkojame visiems taip gausiai lankiusiems šermenų koplyčioje, bažnyčioje ir palydėjusiems į kapines.

Visiems liekame nuoširdžiai dėkingi, nuliūdime likę:

Žmona Veronika, sūnus, dukterys,
vaikaičiai ir kiti giminės

A.A.

MUZIKUI MYKOLUI CIBUI

mirus, sunkaus liūdesio valandoje jo žmonai Eufemijai Cibienei reiškiu giliausią užuojautą.

M. Savinis

Mūsų kuopos nars

ALDONA SANTACKAITĖ IR ONA ŠIRKIENĖ,

jų mylimam broliui mirus, nuoširdžiai užjaučiame.

Jono Vanagaičio Šaulių kuopa Bostone

DIDYSIS ŠUOLIS Į LAISVĘ

1970 lapkričio 23 Marthos Vinyard vandenyse įvyko Simo Kudirkos didžioji drama — jo šoulis į laisvę baigėsi sugrąžinimu į sovietų laivą. Ši drama giliai sujaukino tiek amerikiečių, tiek lietuvių visuomenę.

Per visą kraštą tuoj ritosi protesto demonstracijos. Protestavo nuo Atlanto iki Pacifiko.

New Yorke pirmoji demonstracija įvyko jau lapkričio 24 Times Square aikštėje. Toliau Šv. Patriko katedroje pamaldos ir demonstracijos prie katedros, prie Jungtinių Tautų, Madison Square Garden, prie Sovietų misijos New Yorke ir t.t., ir t.t. Demonstracijos išjudino plačią visuomenę, ir jose gausiai dalyvavo visi, ypač jaunimas, įskaitant ir vaikus.

Tos demonstracijos ir pats šoulis į laisvę bus prisiminti lapkričio 23, ekmadienį, 4 val. popiet Kultūros Židinyje. Tą pačią dieną sueina dešimt metų nuo Simo Kudirkos šoulio į laisvę.

Šouliui įvertinti bus surengtas simpoziumas, kuris nagrinės to S. Kudirkos šoulio poveikį įvairius aspektus. Simpoziume dalyvauja Daiva Kezienė, Rima Mironienė ir rašytojas Vytautas Volertas, kuris drauge bus ir moderatorius.

Iš demonstracijų bus išstatyta daugybė nuotraukų, o Gerimantas Penikas video būdu televizijos ekrane parodys spalvotą filmą iš minėtų demonstracijų.

Simas Kudirka, keliaudamas per Ameriką ir kitas šalis, lankydams lietuviškas kolonijas, yra gavęs daug įvairių žymenų, miestų raktų, atžymėjimų bei dovanų. Visa tai bus išdėstyta parodoje, kurią parengs P. Jurkus.

Šis didžiojo šoulio į laisvę ir didžiųjų demonstracijų paminėjimas bus Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Visuomenė, o ypač demonstracijų dalyviai, kviečiami kuo gausiausiai minėjime dalyvauti.

SKAUTAM

REMTI VAKARAS

Būtų negražu ir netikslu praėti pro skautam remti komiteto surengta balių — koncertą. Gražios pastangos jaunimą remti ir — pats balius buvo tikrai gražus ir nuotaikingas.

Tasai balius buvo spalio 4, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Taip įprasta, kad prie stalų publika išklauso programos. Šį vakarą ta programa, buvo itin maloni, nes atliko jaunimas. Programą suorganizavo Ramutė Česnavičienė. Ją pravedė Giedrė Stankūnienė.

Dvi skautės — Audronė Česnavičiūtė ir Lina Alksninytė ir skautas Rimas Česnavičius dainavo. Dainavo jie tikrai gražiai ir muzikaliai. Jiem kartais pritarė du skautai gitarom. Tie skautai buvo Tomas Lora, Viktoras Lora. Buvo dainų, kai visi dainavo. Buvo ir gitaros skambinimo.

Programa neilga, buvo gerai perduota per garsiakalbius, praėjo sklandžiai. Ne vienas tada pagalbojo, juk tai gali būti jaunimo choro pradžia. Yra gražiai dainuojančio jaunimo, su jautria klausa, jautriu muzikiniu pajautimu, o niekas jo neorganizuoja, nesuburia į chorą.

Po programos buvo gera vakarienė, šokiai, kuriem grojo Joe Thomas orkestras. Vyko ir įvairūs laimėjimai. Visi nuotaikingai ir gražiai praleido vakarą.

Salė buvo gražiai dekoruota rudens motyvais — lapais ir grybais. Dekoravo Aldona Daukantienė.

Skautam remti komitetą sudaro: pirmininkė Irena Bilerienė, vicepirmininkas Vytautas Kidolis, išdinininkas ir sekretorius — Vladas Sidas, narės: Genė Gedminienė ir Onutė Adams. Komitetas įdėjo daug darbo balių organizuodamas ir jį gražiai praveddamas. (p.j.)

Pagerbtas Vytautas Didysis
Pirmasis šių metų Kultūrinis Subatvakaris, įvykęs lapkričio 8 Tautinės Sąjungos namuose, buvo skirtas Vytauto Didžiojo 550 metų mirties sukakčiai paminėti.

Rengimo komisijos pirm. Edmundas Cibas supažindino su vakaro prelegentu prof. Simu Sužiedėliu.

Visada miela klausyti prof. Simo Sužiedėlio paskaitų. Savo ramiu balsu jis kalba įdomiai ir šviesiai. Šį kartą jo paskaitos tema buvo: Vytauto Didžiojo asmuo. Daugeliui buvo pristatyta negirdėtų ir neskaitytų žinių apie Vytautą. Apie ano meto lietuvių ir jų valdovus rašė sveitimi istorikai. Dažniausiai jie rašydavo nepalankiai. Tačiau apie Vytautą Didįjį, kaip pasakojo prof. S. Sužiedėlis, rašiusių atsiliepta gražiai ir teigiama.

Po paskaitos subatvakarių pirm. E. Cibas pranešė, kad rengimų komisija ir šiais metais pasilieka ta pati: Edmundas Cibas, Ona Vileniškienė, Milda Norkūnienė, Aleksandras Griaudžė, Leonas Lendraitis ir Juozas Bakšys.

Minimas Kristus Karalius

Bostono ateitininkai Kristaus Karaliaus minėjimą rengia lapkričio 23, šį sekmadienį, tuoj po 10 val. mišių Šv. Petro parapijos salėj.

Šiaudinukų kursai

Lietuvių Tautodailės Instituto Bostono skyrius yra pakviestas papuošti lietuviškais šiaudinukais eglaitę Chestnut Hill Mall. Tam tikslui yra ruošiami šiaudinukų kursai lapkričio 22, šį šeštadienį, nuo 9:30 val. ryto iki 2 val. popiet Pilies klubo ketvirtame aukšte. Kursam vadovaus iš Putnam, Conn., daug patyrimo šioj srity turinti E. Abelkienė. Kursų reikalais skambinti I. Nenortienei 825-1832.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ATKŪRIMO

62 M. MINĖJIMAS BOSTONE ĮVYKS LAPKRIČIO 23, SEKMADIENĮ

10 val. iškilmingos mišios Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioj So. Bostone.

3 val. popiet minėjimas Lietuvių Pilies klubo trečio aukšto salėj So. Bostone.

Pagrindinis kalbėtojas bus Lietuvos generalinis konsulas ANICETAS SIMUTIS iš New Yorke.

Meninę dalį atliks sol. BENEDIKTAS POVILAVIČIUS. Jam akomponuos komp. JERONIMAS KAČINSKAS.

JONAS RŪTENIS skaitys savo kūrybą.

Po programos — vaišės. Veiks bufetas. Visi kviečiami kuo gausiau atsilankyti.

MINĖJIMĄ RENGIA BOSTONO RAMOVĖNAI

MONTREALIO LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGA MIELAI KVIEČIA VISUS STUDENTUS (18 METŲ AR DAUGIAU) DALYVAUTI

XVIII ŽIEMOS SLIDINĖJIMO STOVYKLOJ,

L'Auberge de la Perdriere viešbutyje,

St. Donat de Montcalm, Quebec,

nuo gruodžio 28 iki sausio 2 d. 1981 m.

Stovyklos kaina: 120 dol., įskaitant visus pusryčius, vakarienes, nakvynes, "discotheque" kas vakarą, vyno ir sūrio susipažinimo vakarą.

ĮMOKĖJIMAS IR REGISTRACIJA:

reikalinga kiekvieno dalyvio vardas, pavardė, adresas, telefonas ir 60 dol. (can funds); prašom įmokėjimų neišsiųsti iki lapkričio 24.

Įmokėjimai, kurie bus išsiųsti per anksti, ar per vėlai, bus sugrąžinami.

Yra tik 160 vietų.

Jeį negalėsite atvykti, įmokėjimai gražinami tik iki gruodžio 12.

Informacijų ir įmokėjimo reikalais rašyti ar skambinti:

Tomas Murauskas
6834 rue Pierre Gadois
Montreal, Quebec, H1M-2X9
514 259-8725.

DARBININKAS

NEW YORK

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas ... (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: lapkričio 22, šeštadienį, Maironio liuanistinės mokyklos rudens balius ir šokiai; lapkričio 23, sekmadienį, Simo Kudirkos šuolio į laisvę dešimtmetis, rengia Liet. Fronto Bičiulių New Yorko sambūris. Pradžia 4 val.

Darbininko sukaktuvinis koncertas praėjo su dideliu pasisekimu, sutraukęs publikos per 400. Programą atliko tik solistas Stasys Baras ir solistė Dana Stankaitytė. Solistas Jonas Vaznelis buvo atvykęs, bet buvo užkimpęs ir negalėjo dainuoti. Po koncerto buvo vaišės. Platesnis aprašymas kitame Darbininko numeryje.

Nidos leidyklos išleistas kalendorius 1981 metam su kasdien nuplėšiamais lapukais jau gaunamas Darbininko administracijoj. Su persiuntimu 7 dol.

Darbininko kalendorius 1981 metam lapkričio 14 išsiųstas visiems skaitytojams. Jei kas norėtų gauti papildomų egzempliorių, prašomas atsiųsti po 2 dol.

Darbininko sukakties proga gauta sveikinimų ir dovanų iš organizacijų ir pavienių asmenų. Visos aukos bus paskelbtos kitame Darbininko numeryje.

Maironio liuanistinės mokyklos rudens balius bus lapkričio 22, šį šeštadienį, Kultūros Židinyje. Programą atliks pantomimikai Paulius Rajeckas ir Neil Intraub. Šokiam gros Joe Kazlo orkestras. 7 val. bus kokteiliai, programa 8 v.v. Tėvų komitetas nuoširdžiai kviečia visus kuo daugiau dalyvauti.

Simo Kudirkos šuolio į laisvę dešimtmetis minimas lapkričio 23, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinyje. Programoje — bus simpoziumas, kuriame svarstys, kaip S. Kudirkos šuolis į laisvę paveikė lietuvių visuomenę, ką jis reiškia tarptautinėje plotmėje. Bus apžvelgti įvykiai, nulėmę to šuolio laimingą pabaigą. Simpoziume dalyvauja Daiva Kezienė, Rima Mironienė, rašytojas — visuomenininkas Vytautas Volertas, kuris drauge bus ir moderatorius. Bus surengta ir Simo Kudirkos gautų žymenų paroda. Po programos — kavutė. Minėjimą rengia Lietuvių Fronto Bičiulių New Yorko sambūris.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas bus lapkričio 23, sekmadienį. Iškilmingos pamaldos 11 val. Apriškimo parapijos bažnyčioje. 12 val. minėjimas parapijos salėje. Kalbą pasakys visuomenininkas Balys Raugas iš Philadelphijos. Dainuos solistė Angelė Kiaušaitė. Po programos — vaišės. Rengia ramovėnai, kūrėjai savanoriai, birutietės ir šauliai.

Patikslinimas. Praeitame Darbininko numeryje buvo įdėta buvusių Operetės choro dainininkų užuojauta, mirus muzikui Mykolui Cibui. Ne dėl redakcijos kaltės ten buvo praleista Konstancijos Uknevičienės pavardė.

Dail. Česlovas Janušas, išbuvęs ilgesnį laiką ligoninėje, praėitą savaitę jau grįžo namo ir gydos savo daktaro priežiūroje. Ateinančiais metais sueina 50 metų jo kūrybinės veiklos. Sustiprėjęs planuoja ta proga surengti apžvalginę parodą.

Tėv. Paulius Baltakis, OFM, provincijolas, praėitą savaitę buvo atvykęs į pranciškonų vienuolyną Brooklyne, lankėsi ir Darbininko redakcijoje.

SLA 99-toji moterų kuopa, įvertindama Maironio liuanistinės mokyklos darbą, ją parėmė 25 dol. auka. Mokyklos tėvų komitetas už auką nuoširdžiai dėkoja.

Grazina Būgaitė, žymaus kalbininko dukra, gyvena Scrantone, Pa. Aprašant prof. K. Būgos 100 metų gimimo sukakties minėjimą Darbininko 43 nr., pasitaikė klaida, buvo parašyta, kad jos vardas yra Aldona. Tai netikslu. Apie šią paklaidą ji parašė Darbininko redakcijai atviruką ir drauge priminė, kad ji dirba, ką gali, kad yra išvertusi Salistijaus "Kara prieš Jugurtą" ir "Katiliną". Būtų gera, kad būtų suorganizuotas šių knygų išleidimas.

Lietuvė ieško kambario. Skambinti Darbininko redakcijai 827-1352.

Ieškomas trijų kambarių ir virtuvės butas Woodhavene. Ieško vienas suaugęs žmogus. Skambinti į Darbininko redakciją.

Reikalingas kambarys viengungiu pensininkui. Gali būti su baldais arba be baldų. Skambinti Darbininko administracijai 827-1351 arba vakarais po 6 val. 849-9465.

LB New Yorko pirmosios apylinkės narių susirinkimas įvyks lapkričio 30, sekmadienį, tuoj po sumos, Apriškimo parapijos salėje.

Lietuvos vyčių Maspetho 110 kuopos susirinkime lapkričio 5 dešimčiai narių buvo suteiktas antras laipsnis. Svečiu kalbėtoju buvo Titus Ferenc iš American Society for the Defense of Tradition, Family and Property draugijos. Kitas kuopos susirinkimas bus gruodžio 3 Kalėdų nuotaijoj.

Jaunučių, jaunių ir vyr. moksleivių ateitininkų susirinkimas įvyks lapkričio 22, šeštadienį, tuoj po mokyklos — 1:30 v. Kultūros Židinyje. Visi kviečiami dalyvauti.

Albino Prižginto vargonų koncertas bus lapkričio 23, sekmadienį, 4:45 v. popiet Sv. Patriko katedroje. Po koncerto priėmimas Lena's kavinėje, 58 St. ir 1 Ave. Visi kviečiami.

Kasos Kredito Unijoj dabar pats geriausias laikas taupyti pinigų, nes Certificates of Deposit Kasoje neša 12.5% efektingą metinį prieauglį. Svarbiausia, kad Kasoje nėra reikalinga imti Certificates of Deposit 10,000 dolerių sumoje, bet galima padėti daug mažesnius indėlius 500 dol. vienetais ir pasinaudoti tais pačiais aukštais procentais. Tas įgalina mažesnius taupytojus pervesti savo santaupas į Kasos Share Certificates indėlius ir gauti 12.5% metines palūkanas. Paprastos taupomosios sąskaitos Kasoje taip pat duoda aukštas 7% palūkanas, o bankuose tik 5.5%. Visi indėliai apdrausti iki 100,000 dol. sumos ir visi Kasos taupytojai turi lengvatą gauti paskolom. Dėl informacijų skambinti 212 441-6799.

Namų šildymo ir kanalizacijos reikalais (Heating installation and repairs, plumbing), norint pakeisti alyvos šildymą į gazo sistemą ir pan., galima kreiptis į Antaną Škerį, Jr. Telef. 212 847-5642.

MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidrausdami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS NEW YORKO SKYRIUS KVIETIA

VISĄ NEW YORKO IR APYLINKĖS VISUOMENĘ PASILINKSMINTI KARTU SU JAUNIMU LSS SUVAŽIAVIMO BANKETE, KURIS ĮVYKS LAPKRIČIO 29, ŠEŠTADIENĮ, 7 V.V. LOEW'S WARWICK HOTEL, 54 ST. IR 6 AVE., NEW YORKE.

Bilietų kainos:
 Iš anksto:
 jaunimui — 20.00 dol.
 vyresniam — 22.50 dol.
 Prie durų:
 jaunimui — 22.50 dol.
 vyresniam — 25.00 dol.

Jei turite kokių klausimų, skambinti R. BALSUI 423-6595

Muzikui Mykolui Cibui mirus, jo vardo įamžinimui Lietuvių Fonde aukoj: Stacia Wain — 80 dol., Vladas Kalytis — 50 dol., LB Great Neck apylinkė — 25 dol. Po 20 dol. aukoj: G.J. Valaičiai, J.S. Cibai, V. Ralys, G. A. Merkeli, I.J. Vilgaliai. Po 15 dol.: M. V. Butkiai, R.H. Miklai, Vyt. Alksnins, V.B. Vaičiulis, V. Vasikauskas, J.E. Andriusis. Po 10 dol. aukoj: K. Garbaskienė, I. Kazlauskas, K. Bačas, Mr. Mrs. A. Jance, A. Maceika, Mr. Mrs. Romas Gurrinskas, Kazys Milukas, V. Blažaitis, V. Daugirdas, Mr. Mrs. Juozas Jurkuvėnas, Anna Aleks, I.A. Lingis, A. Steponis, A.P. Povilaičiai. Po 5 dol.: A. Petrikienė, Jozėnas-Narkeliūnaitė, Anne Chalkis. Viso suaukota 500 dol.

Z. ir B. Rimai, a.a. Jonui Čepuliui mirus, Kultūros Židiniui paaukoj 20 dol.

Antanas Diškėnas, gyvenęs Maywood, N.J., pagerbdamas savo giminaičio Motiejaus Simonaičio šviesų atminimą, jo mirties dvejų metų sukaktuvių proga per Kazį Jankūną skiria 100 dol. auką Kultūros Židiniui. Liet. Kultūros Fondo valdyba už auką nuoširdžiai dėkoja.

Penktadienio popiečių darbuotojų metinis susirinkimas bus lapkričio 21, penktadienį, 7 v.v. Po susirinkimo — vakarienė.

A. a. generolo St. Pundzevičiaus atminimui Tautos Fondui aukoj: J. Giedraitis 25 dol., Danutė ir Liutaveras Siemaskos 20 dol., Liucija Alinskas 10 dol. Tautos Fondo valdyba už aukas nuoširdžiai dėkoja.

Inž. Eugenijus Vilkas, Ramiojo vandenyno skautų rajono vadovas, lapkričio 2-5 lankėsi New Yorke, atstovaudamas stambią lietuvių vadovaujamą įmonę Astro-Arc, kurioje jis yra viceprezidentas. New York'e Hilton viešbutyje vyko suvažiavimas, kuriame iš keturių kontinentų apie 100 įvairių bendrovių buvo išstačiusios savo išradimų parvyzdžius, kurie padeda medicinai. Ta proga jis aplankė ir šios apylinkės vyresnius skautų vadovus.

Kultūros Židinio Antano Maceikos biblioteka gavo knygų iš Albinos Kašubienės ir Antaninos Andriusienės. Bibliotekos vadovybė už knygas nuoširdžiai dėkoja.

N. Y. assemblyman Anthony Seminerio iš 31 distrikto — Richmond Hill ir Ozone Park, — buvo perrinktas šiuose rinkimuose. Jis gavo 6,072 balsų daugiau. Jis dėkoja visiem lietuviams, kurie už jį balsavo. Inž. Vladas Sidas ir žmona Patricija dalyvavo jo rinkimo talkinimo komiteje ir rinkimų dieną vadovavo Richmond Hill High School ir Annex rajonų balsavimo darbam.

RAŠYTOJAS LIUDAS DOVYDĖNAS ATVYKSTA Į NEW YORKĄ

Rašytojas Liudas Dovydenas, daugelio knygų autorius, gyvena prie Scrantono, Pensylvanijoje. Jis neseniai išleido knygą "Vasaros vidudienis". Tos knygos aptarimas ir susipažinimas su autoriumi rengiamas lapkričio 30, sekmadienį, 4 v. popiet, Kultūros Židinyje. Rengia Vaižganto Kultūros Klubas. Į šią šventę atvyksta ir pats autorius, atsiveždamas knygų. Knyga susilaukė gražių atsiliepimų spaudoje. Apie ją popietėje kalbės Alina Staknienė. Istraukas iš knygos skaitys dramos aktorius Juozas Boley. Bus surengta ir Liudo Dovydeno parašytų knygų parodėlė. Po visos programos — kavutė.

Ona Osmolskienė Maironio liuanistinei mokyklai padovanojo knygos "Pietų vėjelis" 40 egzempliorių. Tai yra Vytės Nemunelio eilėraščiai vaikam, ją gausiai iliustravo dail. Povilas Osmolskis, miręs prieš keletą metų. Mokyklos vadovybė už dovaną nuoširdžiai dėkoja.

SIMO KUDIRKOS šuolio į laisvę DEŠIMTMEČIO MINĖJIMAS

įvyks lapkričio 23, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinio didžiojoje salėje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Programoje — svarstybos: Simo Kudirkos šuolis į laisvę

1. S. Kudirkos šuolio paveikis į lietuvių visuomenę, — rašytojas-visuomenininkas VYTAUTAS VOLERTAS;
2. S. Kudirkos šuolio poveikis į amerikiečius ir tarptautinėje plotmėje, — DAIVA KEZIENĖ;
3. Veiksniai ir įvykiai, nulėmę S. Kudirkos šuolio laimingą pabaigą, — RIMA MIRONIENĖ.

Moderatorius — Vytautas Volertas.

Drauge bus ir Simo Kudirkos gautų žymenų paroda. Minėjimą rengia ir visus atsilankyti kviečia

L. F. Bičiulių N.Y. Sambūris

LIETUVIŲ EKSKURSIJA Į ATLANTIC CITY, N.J., lapkričio 30, sekmadienį.

Išvykstama 9 val. ryto nuo Shalins laidotuvių įstaigos, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. ir 9:15 val. ryto iš Kultūros Židinio. Grįžtama tą pačią dieną 9 val. vak. Kaina 8 dol.

Registruotis pas Marytę Šalinskienę 296-2244, arba kelionių agentūroje Vytis 769-3300.

LIETUVIŲ KULTŪROS ŽIDINIO RUDENS VAKARAS — BALIUS

GRUODŽIO 6, ŠEŠTADIENĮ, KULTŪROS ŽIDINYJE

7 val. Kokteilių valandėlė
 8 val. meninė dalis.

PROGRAMOJE:

BOSTONO VYRŲ SEKSTETAS ir NEW YORKO TRYPTINIO ŠOKĖJAI

Po programos įvairūs šeiminiškių pagaminti valgiai, šaunūs gėrimai ir šokiai, grojant JOE THOMAS orkestrui.

Stalus galima užsisakyti pas MALVINĄ KLIVEČKIENĘ 212 296-0406

Bilietus galima iš anksto nusipirkti K. Židinio raštinėje arba ballaus dieną prie įėjimo.

VISIEMS SVEČIAMS BUS PARŪPINTOS VIETOS PRIE STALŲ KONCERTO IR BALIAUS METU

Įėjimo auka — 7 dol. suaugusiems
 4 dol. moksleiviam jaunimui

VISAS VAKARO PELNAS — KULTŪROS ŽIDINIUI!

Malonlai kviečiame atsilankyti,

LIETUVIŲ KULTŪROS FONDO VADOVYBĖ

LSS

Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos New Yorko skyrius kviečia visus studentus ir buvusius studentus atvykti į

LIETUVIŲ STUDENTŲ SUVAŽIAVIMĄ

kuris įvyks lapkričio 27-30 dienomis.

Loews Warwick Hotel
 6th Ave ir 54th St.
 New York, N.Y. 10019

Turime bilietų į Jono Jurašo režisuotą vaidinimą "Savižudis". Po vaidinimo bus pasikalbėjimas su režisierium. Registruoti nariai bilietus užsisako pas R. Balsį. Bilieto kaina — 11.25 dol.

Prašom kambarius užsisakyti iki lapkričio 14. Registruotis šiuo adresu:

Raimundas Balsys
 240-76 67th Ave.
 Douglaston, N.Y. 11363
 Tel. (212) 423-6595

Nario mokestis — registracija — 5 dol.

1081494

Nac. spaudes archyve